

Vlaams
Parlement

stuk **1330** (2011-2012) – Nr. 1
ingediend op 26 oktober 2011 (2011-2012)

Beleidsbrief

Media

Beleidsprioriteiten 2011-2012

ingediend door mevrouw Ingrid Lieten,
viceminister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen,
Media en Armoedebestrijding

INHOUD

Lijst met afkortingen en technische begrippen	4
Managementsamenvatting	5
I. Inleiding.....	6
Omgevingsanalyse.....	7
II. Strategische en operationele doelstellingen van het mediabeleid.....	10
1. Onafhankelijkheid, pluriformiteit en kwaliteit van de media.....	10
1.1. Meer ruimte voor kwaliteitsjournalistiek.....	10
1.1.1. Nood aan monitoring van het landschap	10
1.1.2. Een diverse en kwaliteitsvolle geschreven pers.....	11
1.1.3. Reflectie over opleidingen en levenslang leren	12
1.1.4. Talentmanagement.....	12
1.1.5. Convenanten overheidscommunicatie	13
1.1.6. Steun voor onderzoeksjournalistiek	13
1.1.7. Pluralisme en pluriformiteit in de media	14
1.1.8. Leesbevordering.....	15
1.1.9. Vlaamse Vereniging van Journalisten en de Raad voor de Journalistiek.....	16
1.2. Sterke Vlaamse openbare omroep	16
1.2.1. Aandacht voor alle Vlamingen.....	17
1.2.2. Publieke meerwaarde en kwaliteit	18
1.2.3. Open en transparant karakter	19
1.2.4. Samenwerken	19
1.2.5. Creativiteit en efficiëntie.....	20
1.2.6. Toegankelijk aanbod gekoppeld aan innovatie	20
1.3. Sterke Vlaamse audiovisuele productiesector.....	20
1.4. Leefbare particuliere (lokale en regionale) media	21
1.4.1. Regionale televisie.....	21
1.4.2. FM-Radio.....	22
1.4.3. Mediaconcentratie	24
1.5. Media als koplopers in diversiteitsbeleid	25
1.6. Slagvaardige VRM	26
1.6.1. Monitoring mediaconcentratie.....	26
1.6.2. Marktanalyse	27
1.6.3. Toezicht beheersovereenkomst VRT.....	27
1.7. Bevoegdheidsverdeling aangaande het spectrum	27

2. Toegang voor elke Vlaming tot divers, kwalitatief en innovatief media-aanbod	29
2.1. Mediavaardigheden via een mediawijsheidsbeleid	29
2.2. Betaalbaarheid digitale televisie	30
2.3. Ondertiteling, audiodescriptie en auditieve ondertiteling	31
2.3.1. Beheersovereenkomst VRT	31
2.3.2. Nieuwsuitzendingen Vlaamse particuliere televisiezenders	31
2.3.3. Uitvoering artikel 151 van het Mediadecreet	32
2.4. Evenementenlijst	32
2.5. Het Beste van Vlaanderen en Nederland	33
3. Media stimuleren als partners in een vooruitstrevende informatiemaatschappij	34
3.1. Divers en kwalitatief digitaal aanbod	34
3.1.1. Inhaalbeweging digitalisering	34
3.1.2. Nieuwe toepassingen	35
3.1.3. Stimulerend beleid met betrekking tot gaming	35
3.2. Uitbouw van nieuwe platformen voor digitale media	36
3.2.1. Uitbouw van een nieuw etherplatform voor digitale televisie	36
3.2.2. Digitalisering van de radiosector	36
3.3. E-inclusie	37
3.3.1. Doelgroepgericht en beleidsdomeinoverschrijdend beleid	37
3.3.2. Internettoegang	37
Regelgevingsagenda	39
Opvolging van regeerakkoord, beleidsnota's, resoluties en moties	42
1. Resoluties	42
2. Moties	45

Lijst met afkortingen en technische begrippen

AD:	Audiodescriptie
BIPT:	Belgisch Instituut voor Post en Telecommunicatie
BVN :	Beste van Vlaanderen en Nederland
CEPT:	Conférence Européenne des Postes et Télécommunications
CJSM:	Cultuur, Jeugd, Sport en Media
CRC:	Conferentie van Regulators voor de elektronische Communicatiesector
CSA:	Conseil Supérieur de l'Audiovisuel
DAB:	Digital Audio Broadcasting
DVB-H:	Digital Video Broadcasting - Handheld
DVB-T:	Digital Video Broadcasting – Terrestrial
EMSOC:	User Empowerment in a Social Media Culture
ENA:	Elektronisch Nieuwsarchief Vlaanderen
FIFA:	Fédération Internationale de Football Association
FM:	Frequentiemodulatie
GO:	Gesproken Ondertiteling
IBBT:	Interdisciplinair Instituut voor Breedbandtechnologie
KIK:	Kranten in de Klas
MIC:	Media Innovatie Centrum
PVR:	Personal Video Recorder
RRC:	Regionale Radio Conferentie
RSC:	Radio Spectrum Committee
RSPG:	Radio Spectrum Policy Group
RSPP:	Radio Spectrum Policy Program
SARC:	Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
UPP:	Unie van de Periodieke Pers
UEFA:	Union of European Football Associations
VIAA:	Vlaams Instituut voor Archivering van het Audiovisueel Erfgoed
VDP:	Vlaamse Dagbladpers
VRM:	Vlaamse Regulator voor de Media
VRT:	Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie
VUKPP:	Vereniging van de Katholieke Periodieke Pers
VVJ:	Vlaamse Vereniging van (Beroeps)journalisten

Managementsamenvatting

Media in beweging: het is niet alleen de titel van een boek uit 2008, het blijkt de afgelopen jaren ook een constante geweest te zijn in het medialandschap, een perpetuum mobile als het ware. Het begrip media wordt steeds ruimer en de cross-overs met andere sectoren nemen toe. We worden actievere mediagebruikers en mediaparticipanten met een eigen mening over de media.

In voorliggende beleidsbrief wil ik de belangrijkste beleidsthema's en – initiatieven opnieuw clusteren rond de volgende strategische doelstellingen: (i) onafhankelijkheid, pluriformiteit en kwaliteit van de media, (ii) toegankelijkheid voor elke Vlaming tot het media-aanbod en (iii) het stimuleren van media als partner in de informatiemaatschappij.

In het onderdeel “onafhankelijkheid, pluriformiteit en kwaliteit” staan een aantal nieuwe initiatieven centraal. Monitoring van media-inhoud krijgt een plek binnen een nieuw Steunpunt voor beleidsrelevant onderzoek voor Media. De opleidingssteun in de mediasector wil ik toegankelijk maken voor de bredere mediasector. Daarnaast is er in dit luik ook aandacht voor de rondetafelgesprekken rond talentmanagement in de sector. Het belang dat ik hecht aan onderzoeksjournalistiek krijgt een vertaling in een verhoging van de subsidie aan het Fonds Pascal Decroos.

Het jaar 2012 wordt eveneens gekenmerkt door de start van de nieuwe beheersovereenkomst met de VRT, die op 15 juli jl. door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd. In deze beleidsbrief geef ik een vooruitblik op de nieuwe accenten en aandachtspunten in deze overeenkomst. Ook de steun aan de audiovisuele productiesector via het Mediafonds komt op kruissnelheid. Met de regionale omroepen zullen vanaf 2012 samenwerkingsovereenkomsten gesloten worden.

Ik houd al langer een pleidooi voor meer diversiteit in de media. Ik lanceerde daarom een oproep die de mediasector kan stimuleren en ondersteunen in hun zoektocht om meer diversiteit te realiseren in hun aanbod, hun bereik, hun beeldvorming of tewerkstelling. Ik volg de evoluties op van het dossier ‘digitaal dividend’, waarover we dit beleidsjaar belangrijke uitspraken vanwege Europa mogen verwachten.

In het onderdeel “toegankelijkheid” komt de focus vooral te liggen op het beleid rond mediawijsheid. Een conceptnota moet de contouren van het beleid voor de komende jaren uitzetten. Projectfinanciering geeft alvast een krachtige stimulans om ook concrete resultaten te boeken. Rond de toegankelijkheidsmaatregelen voor ondertiteling, audiodescriptie, gesproken ondertiteling en Vlaamse Gebarentaal, wordt een meerjarenplan ontwikkeld dat ook voorziet in een subsidiekader.

Het derde onderdeel van deze beleidsbrief tenslotte handelt over de stimulering van media als partners in de informatiemaatschappij. In de eerste plaats wijs ik hierbij naar de verdere uitwerking van het Vlaams Instituut voor archivering en ontsluiting van audiovisueel erfgoed (VIAA) en van het Media Innovatiecentrum (MIC). De vernieuwing die ik mee tracht te realiseren binnen het mediaveld, uit zich ook in een aantal beleidsacties die ik voorzie rond gaming. In de loop van dit beleidsjaar start ik ook met de voorbereidingen van de hertekening van het radiolandschap.

I. Inleiding

In een snel evoluerend medialandschap waarin media een blijvende en cruciale rol spelen inzake democratie en burgerschap, is het van kapitaal belang om te blijven inzetten op kwaliteit. Niet enkel de kwaliteit van het media-aanbod staat daarbij centraal, maar ook de toegankelijkheid van en participatie aan dit aanbod voor iedereen.

Het is belangrijk journalistiek en media in hun verschillende dimensies te trachten objectief in kaart te brengen. Niet om vanuit de overheid te controleren of als waakhond op te treden; wel om de zelfregulering en de dialoog in de sector over kwaliteitsvolle media te stimuleren en te ondersteunen.

De kwaliteit van de context waarbinnen media gemaakt worden heeft ontegensprekelijk een impact op de kwaliteit van het aanbod. Traditioneel gaat er vanuit mediabeleid al jaren steun naar de geschreven perssector. De laatste jaren was dit de facto opleidingssteun. Ik blijf aan deze steun ook in de toekomst groot belang hechten, maar bekijk de mogelijkheid om deze nog verder te verbreden en te optimaliseren. Tegelijk wil ik met de sector van gedachten wisselen over het talentmanagement in de mediasector, en luisteren naar de aanbevelingen die aangebracht worden.

Het streven naar kwaliteit stond ook voorop bij het uitwerken van de nieuwe beheersovereenkomst voor de VRT. Het aanbod van nieuws, cultuur en educatie wordt de komende jaren in belangrijke mate versterkt. Door de uitbouw van een derde kanaal komt er meer ruimte voor een aanbod gericht op kinderen en jongeren. Kwaliteit en deontologie zullen in het bijzonder voorop staan bij de nieuws- en informatieprogramma's. De VRT zal verder werken aan een intern talentbeleid maar blijft ook investeren in externe producties.

Een kwaliteitsbeleid voor de media moet noodzakelijk samengaan met een participatiebeleid. Mensen moeten in de eerste plaats de nodige kennis en vaardigheden hebben om bewust en kritisch te kunnen omgaan met diverse media. Zonder een minimale bagage aan (digitale) mediavaardigheden bestaat het risico dat mensen zich onvoldoende 'empowered' voelen in de gemediatiseerde samenleving. Daarom zal ik het komende beleidsjaar meer aandacht besteden aan een beleid voor mediawijsheid.

In de tweede plaats is een volwaardige toegang tot het beschikbare media-aanbod noodzakelijk om te kunnen deelnemen aan het maatschappelijk leven. Dit is een verantwoordelijkheid die we samen moeten opnemen. Van overheidswege worden alvast een aantal maatregelen uitgewerkt inzake ondertiteling, gesproken ondertiteling, audiodescriptie en Vlaamse Gebarentaal. Van de omroepsector en de distributeurs verwacht ik dat zij hun verantwoordelijkheid opnemen en dat zij mee nadenken over alternatieve of complementaire manieren om de mediaparticipatie van mensen met een beperking te maximaliseren.

Ten derde blijf ik inzetten op meer diversiteit en kleur in de media; voor en achter het scherm, op de werkvloer, in het aanbod.

Vernieuwing en innovatie binnen het medialandschap blijven evenzeer aandachtspunten binnen mijn beleid. De ontwikkelingen inzake digitalisering, distributie, convergentie en de advertentiemarkt, bieden krachtige uitdagingen voor de sector. Om deze uitdagingen sterker tegemoet te gaan, wil ik voornamelijk de samenwerking tussen actoren stimuleren. Meer specifiek zal dit gebeuren via de verdere uitwerking van de modaliteiten van een Vlaams Archiveringsinstituut en de operationalisering van het Media Innovatiecentrum. Ook kleinere sectoren met een groot creatief en educatief potentieel zoals de gamingsector wil ik een duwtje in de rug geven.

Omgevingsanalyse

Het medialandschap in Vlaanderen is het voorbije beleidsjaar opnieuw van aanzicht veranderd.

Digitalisering is nog meer gemeengoed geworden en de afgeleide diensten van digitale televisie zoals second screen, on demand en PVR-gebruik kenden een toenemend succes. Mediakanalen zoals het internet, de gsm en de smartphone of de spelconsole zijn al langer ingeburgerd. In 2010 beschikte 98% van de Vlamingen ouder dan 18 jaar thuis over een televisietoestel en een radiotoestel. Tegen eind 2011 wordt verwacht dat 75% van de gezinnen digitaal kijkt. 93% van de Vlamingen heeft een gsm of smartphone. Ongeveer driekwart van de Vlamingen hebben een computer en internet in huis. 43% van de personen beschikken over een papieren dagblad, 41% van de Vlamingen leest minstens één keer per maand deze krant en een derde van de volwassen Vlamingen heeft momenteel een spelconsole in huis.

Mediagebruik in Vlaanderen

In 2010 gebruikte de helft van de volwassen Vlamingen het internet als nieuwsbron, 37% deed dit minstens wekelijks. In de top-10 van de meest bezochte Nederlandstalige websites zitten drie kranten. Er worden geregeld applicaties aangeboden om nieuws te ontvangen via tablets of smartphones. In 2010 werd het aanbod van *dereactie.be*, *sporza.be* en *cobra.be* in aangepaste vorm beschikbaar voor mobiele telefoons met internettoegang. Ook veel dagbladen hebben al een aangepaste versie voor tablet en smartphone.

De Digimeter 2010 onderscheidt op basis van het mediagebruik en een aantal bestedingsvariabelen vijf mediasegmenten:

- “Couch potatoes” (21%), gekenmerkt door significant hoger TV-gebruik tijdens het weekend dan tijdens de week, met een vrij hoog computer- en internetgebruik, maar dit vooral voor professionele en instrumentele doeleinden.
- “TV-arme functionarissen” (21,5%), eerder jong gebruikerstype met lage TV-consumptie en de laagste adoptiegraad voor digitale TV. Het computer- en internetgebruik van deze groep is relatief laag, evenals het gebruik van sociale netwerksites, maar men is er wel degelijk mee vertrouwd. Gaming heeft quasi geen plaats binnen het mediagebruik van dit segment en ook radio en muziek scoren vrij matig.
- “Multitaskers” (7,8%), zijn eerder jonge, actieve mensen die veelvuldig gebruik maken van computer en internet. De klassieke TV hoort echter minder thuis in hun mediagedrag, maar zij (meer dan één op vijf) kijken geregeld TV via PC en een klein aantal kijkt wel eens via streaming op gsm.
- “Gamende omnivoren” (8,8%), worden gekenmerkt door het hoogste aandeel van gaming binnen de mediaconsumptie. Opvallend genoeg is ook het TV-gebruik hier het hoogst van alle segmenten. Deze groep spendeert ook het meeste tijd aan sociale netwerksites.
- “Conservatieven” (35,9%), de personen die de nieuwe ontwikkelingen en evoluties eerder naast zich neer leggen en trouw blijven aan de klassieke media, met het dagelijks lezen van kranten (53%), het beluisteren van het radionieuws (80%), het volgen van het nationale TV-journaal (87%) en van de regionale TV (37%).

Uit het Apestaartjaren-onderzoek (2010) blijkt dat jongeren een heel eigen mediagebruik hebben: bijna alle jongeren hebben een TV (99%) en een computer (97%) met internet (94%) thuis. Daarnaast hebben jongeren ook een arsenaal aan multimedia op de eigen kamer (TV: 46%, computer 43%) en kunnen jongeren ook daar online gaan (62%). Jongeren worden steeds mobieler: 97% bezit een gsm, 85% heeft een mp3-speler. Bovendien blijken ook mobiele gametoestellen als PSP en Nintendo DS razend populair.

Toch blijft er een digitale kloof. Uit de participatiesurvey van 2009 blijkt dat 28% van de Vlamingen het internet nooit gebruikt los van de job of opleiding. De JOPmonitor (2008) toont aan dat de jongere generatie meer kans heeft op internettoegang, maar toch hebben laag- en midden-opgeleide jongeren

in mindere mate toegang, net zoals de jongeren van wie geen van beide ouders een diploma hoger onderwijs heeft. Mannelijke respondenten en jongeren van wie beide ouders werken, hebben een grotere kans op internettoegang. Bij de 14- tot 25-jarigen is er inzake internettoegang geen verschil meer op basis van leeftijd en geslacht. Jongeren geven aan dat zij het internet vooral gebruiken voor e-mail, zoekmachines en chatten.

Uit het recente onderzoek van de Vlaamse studiedienst 'Mediageletterdheid in een digitale wereld' blijkt dat de gsm, de computer, de internetaansluiting en de spelconsole minder vaak te vinden zijn in de huishoudens van ouderen. Wanneer er wel een dergelijk toestel in huis is, zijn het opnieuw de ouderen die er minder gebruik van maken. Ook voor het algemeen gebruik van digitale media is de kans op gebruik kleiner bij de ouderen. Wanneer ouderen toch gebruik maken van de interactieve digitale televisie, de gsm en het internet, dan gebruiken ze minder toepassingen.

Uit datzelfde onderzoek blijkt dat de kloof tussen hoog- en laaggeschoolden niet verkleint voor computerbezit, voor algemeen computergebruik, voor het hebben van een internetaansluiting en voor het algemeen internetgebruik. De laaggeschoolden blijven van 2005 tot 2010 zo goed als ter plaatse trappelen. Hier kan de inschatting dat de eigen vaardigheden te beperkt zijn, een belangrijke drempel zijn. Eens de laaggeschoolde de bezitsdrempel over is, gaat hij meer over tot het effectieve gebruik van het beschikbare toestel dan in 2005 het geval was.

Media-aanbod in Vlaanderen

Naast een uitgebreid aanbod van gratis bladen, zijn er vandaag in Vlaanderen 7 betalende dagbladen op de markt. In 2010 waren er in Vlaanderen 588 Nederlandstalige magazines verkrijgbaar, uitgegeven door 321 uitgeverijen. Nieuwe titels verschijnen en verdwijnen met de regelmaat van de klok.

De VRT bereikte in 2010 op weekbasis bijna 90% van het televisiekijkend publiek in Vlaanderen, of 80% van de totale bevolking. VRT-radio bereikte op weekbasis 80,5% van de Vlaamse radioluisteraars. Als gevolg van het succes van de commerciële landelijke radio's is het relatieve bereik van de VRT de voorbije jaren afgenomen. Het online-aanbod van de VRT via dredactie.be en sporza.be trekt van jaar tot jaar meer belangstellenden. De cultuurwebsite van de VRT, cobra.be, is online sinds februari 2010.

Het voorbije beleidsjaar hebben er zich bovendien enkele belangrijke verschuivingen voorgedaan op de televisie- en radiomarkt. Eind 2010 werd Vitaya overgenomen door VMMA. Nog ingrijpender was de overname in april 2011 van VT4 en VijfTV door De Vijver Mediaholding, sinds 2011 in handen van Sanoma, Corelio, Wouter Vandenhaute en Erik Watté.

Het aantal lokale radio's die deel uitmaken van een samenwerkingsverband steeg het voorbije jaar tot 196. Op radiogebied zien we dus een verdere consolidatie van omroepen. Het samenwerkingsverband Exqi FM, bestaande uit 12 lokale radio's, werd in april 2011 overgenomen door het samenwerkingsverband Radio Maria.

Door de financiële crisis kwamen de inkomsten van de traditionele media in 2008-2009 onder druk. Daar kwam nog bij dat het alternatieve online aanbod een toenemend succes kende. In 2010 was er echter – globaal gesproken – een duidelijke heropleving van de reclamebestedingen van adverteerders. Televisie kreeg in 2010 het grootste deel van de koek, gevolgd door de geschreven pers. Van de economische heropleving in 2010 profiteerden in absolute termen vooral (sommige spelers binnen) de audiovisuele media en de geschreven pers.

In zijn laatste rapport van eind 2010 over de mediaconcentratie in Vlaanderen merkt de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) op dat in een aantal deelmarkten een zekere mate van concentratie bestaat. Opvallend is volgens VRM de toenemende verstrengeling van de mediagroepen. Er worden

strategische allianties aangegaan om nieuwe mediaproducten te lanceren, of om bepaalde taken gezamenlijk uit te voeren. De VRM stelt vast dat de distributeurs ook actief worden in de voorliggende schakels van de waardeketen. Belgacom en Telenet bieden via eigen zenders of via 'video on demand' zelf content aan.

Ook internationaal zijn belangrijke evoluties waar te nemen. Tijdens de Staten-Generaal van de Media van 6 mei ll. wees Gerd Leonard al op de tendens om informatie te delen, waarbij er niet langer sprake is van een netwerk, maar van "genetwerken" en waarbij de content in een virtuele wolk terecht komt. Recente berichten zoals over Awmproxy.net die toegang verkoopt tot gekaapte pc's over de hele wereld, en ook in België, zetten ons aan het nadenken. Het is duidelijk dat voor sommige nieuwe ontwikkelingen een gecoördineerde internationale benadering wenselijk is. Economisch zien we de sterke groei van tablet-PC's die meer en meer (individuele) televisieschermen worden. Verder blijven over-the-top spelers (leveranciers van aanboddiensten op tv-toestellen die gebruik maken van een internettoegang en niet onder controle staan van distributeurs) zeer actief om nieuwe diensten te lanceren, denken we maar aan GoogleTV dat recent nog aankondigde ook op de Europese markt actief te willen worden.

Media-infrastructuur in Vlaanderen

Omroepsignalen worden verdeeld door dienstenverdelers via elektronische communicatienetwerken. De meest bekende daarvan zijn Telenet en Belgacom, met daarnaast nog kleinere spelers zoals Mobistar en Scarlet - die televisiediensten aanbieden via het netwerk van Belgacom-, TV-Vlaanderen via satelliet en de digitale distributie via de ether via Norkring. Radio wordt vooral beluisterd via FM, maar veel omroepen kunnen ook beluisterd worden via de digitale televisieplatformen en het internet.

Mobiele breedband- en internetplatformen nemen ook steeds meer een prominente plaats in op het gebied van televisiedistributie. Hierbij denken we aan tablet-toepassingen (Yelo van Telenet en TV Overal van Belgacom), maar ook aan smartphone-toepassingen die eveneens (via dienstenverdelers die op hun beurt gebruik maken van mobiele infrastructuur netwerken van operatoren) connectiviteit bieden tot een brede waaier van omroepdiensten van omroepen, distributeurs en internetcontentproviders.

Er is dus sprake van een zekere 'infrastructuurconvergentie', waarbij de technologie op een infrastructuur een middel wordt om een waaier van elektronische communicatiediensten voor omroep aan te bieden. In dit verband is er ook Europees de druk om bepaalde spectrumbanden vrij te maken waardoor ze niet enkel nog gebruikt kunnen worden voor zuivere omroepdiensten, maar ook voor onder andere breedbandtoepassingen.

Deze convergentie, samen met de dienstenconvergentie, leidt er toe dat Vlaanderen steeds meer geconfronteerd wordt met de afbakening tussen de bevoegdheden media en telecommunicatiediensten, niet alleen dus op het inhoudelijk gebied van omroep, maar ook op het gebied van transmissie van omroep.

II. Strategische en operationele doelstellingen van het mediabeleid

1. Onafhankelijkheid, pluriformiteit en kwaliteit van de media

1.1. Meer ruimte voor kwaliteitsjournalistiek

1.1.1. Nood aan monitoring van het landschap

Om een kwaliteitsvol mediabeleid te kunnen uitwerken is het belangrijk te weten waar de journalistiek vandaag staat en hoe deze evolueert, rekening houdend met de evoluties in het medialandschap. Pers en journalistiek staan onder druk van commercialisering en concurrentie. In het slechtste geval zou daardoor de focus van kranten en andere media kunnen verschuiven naar een entertainmentfunctie of het risico vergroten op een verstrengeling tussen redactionele en commerciële inhoud.

Ik wil als minister van media een beleid voeren dat de sector zelf de nodige instrumenten in handen geeft om bij eventueel vastgestelde knelpunten hierin in de eerste plaats zelfregulerend te kunnen optreden. Monitoring van de media-inhoud speelt hierin een belangrijke rol. Via monitoring kan men scherpere inzichten verwerven inzake de kwaliteit, pluriformiteit en onafhankelijkheid van de (nieuws)media.

De monitoring van nieuwsmedia en journalistiek werd de voorbije jaren reeds gedeeltelijk opgenomen door het Elektronisch Nieuwsarchief (ENA). Het ENA archiveert, ontsluit en annoteert sinds 2003 alle hoofdnieuwsuitzendingen van zowel de VRT als VTM, en stelt deze data ter beschikking aan zowel de wetenschappelijke onderzoeksgemeenschap als aan de beleidsmakers. Daarnaast doet het ENA zelf aan wetenschappelijk onderzoek over televisienieuws en fungeert het als interuniversitair platform voor dit soort van onderzoek in Vlaanderen.

Sinds 2006 kan het ENA rekenen op steun van de Vlaamse Overheid. Begin 2010 werd deze steun geëvalueerd en gaf ik enkele aandachtspunten mee. Zo acht ik het belangrijk dat het ENA op zoek gaat naar een actievere samenwerking met de VRT en VTM op het vlak van archivering. Op mijn initiatief werden de betrokken actoren rond de tafel gebracht. Dat heeft intussen geresulteerd in minder codeer- en opnamekosten voor het ENA en een volledige toegang voor de omroepen tot de data en beelden op de website van het ENA.

De output van het ENA is sinds september 2010 eveneens drastisch veranderd t.o.v. voorgaande jaren omdat naast de wetenschappelijke rol nu ook een maatschappelijke functie wordt vervuld dankzij de Nieuwsmonitor. De Nieuwsmonitor is een wetenschappelijk rapport waarin de media-aandacht voor een actueel thema in de Vlaamse televisiejournals van Eén (VRT) en VTM wordt geanalyseerd. Op regelmatige basis wordt dit rapport verstuurd naar politici, media, wetenschappers en andere belanghebbenden en stimuleert het op die manier het maatschappelijk debat over de nieuwsinhoud in Vlaanderen.

In 2011 kreeg het ENA een subsidie van 90.000 euro voor de personeelskosten en werkingskosten bij de archivering van de nieuwsuitzendingen en een selectie van actualiteitenprogramma's van VRT en VTM en voor de ondersteuning van wetenschappelijk onderzoek hierover.

Op 1 juli 2011 hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan het Programma Steunpunten voor Beleidsrelevant Onderzoek, derde generatie (2012-2016). In uitvoering daarvan werd het proces gestart voor de erkenning en financiering van Steunpunten voor Beleidsrelevant Onderzoek. Nieuw is dat er ook voor Media een steunpunt kan worden erkend. Voor dit steunpunt werd alvast een basisfinanciering van 200.000 euro uitgetrokken vanwege het departement EWI naast een cofinanciering van 190.000 van de mediabegroting.

Het Steunpunt zal een rol vervullen inzake het monitoren van mediagebruik en mediawijsheid, maar dient eveneens te verzekeren dat de monitoring van media-inhoud op een objectieve, wetenschappelijke en methodologisch verantwoorde wijze gebeurt. De focus ligt hierbij op nieuwsmidia. De resultaten van de inhoudsanalyses en monitoring van de media-inhoud, kunnen een beeld geven van de kwaliteit, de pluriformiteit en onafhankelijkheid van de journalistiek in Vlaanderen, en aantonen waar er uitdagingen en knelpunten zijn.

Van het Steunpunt wordt verwacht dat het voor zijn werking en over zijn onderzoeksresultaten actief de dialoog aangaat met de sector, en dat het aangeeft of en waar er desgevallend stimuli of maatregelen vanwege het beleid wenselijk zijn die de kwaliteit van de journalistiek kunnen bevorderen. Op die manier kan het Steunpunt een platform zijn voor geregelde gedachtewisseling over deze thematiek en kan het de kloof tussen wetenschappelijk onderzoek en de mensen actief in het medialandschap verkleinen. De synergie die bovendien gecreëerd wordt over onderzoeksdomeinen, sector en beleid heen, is een extra bijkomende meerwaarde van het Steunpunt.

Het is de bedoeling dat het Steunpunt Beleidsrelevant Onderzoek Media op 1 januari 2012 van start gaat.

Ook de naleving van de Code van de Raad voor de Journalistiek, in het bijzonder wat betreft de wijze waarop de pers omgaat met slachtoffers, blijft voor mij een belangrijk aandachtspunt. Ik verleende mijn medewerking aan het federale initiatief rond slachtoffers en media. Samen met de minister van Welzijn voorzie ik nu een onderzoek naar de berichtgeving over slachtoffers in de Vlaamse media. Dit onderzoek kan als een soort ‘nulmeting’ dienen. Ik heb in het kader van de mediamonitoring binnen het Steunpunt eveneens aandacht gevraagd voor de wijze waarop media met slachtoffers omgaan.

1.1.2. Een diverse en kwaliteitsvolle geschreven pers

Ook in dit tijdperk van internet en sociale netwerken blijft de geschreven pers een bijzondere rol vervullen. Zij wordt verzorgd door professionele journalisten en biedt diverse troeven zoals ruimte voor achtergrond en duiding, “trage” nieuwsconsumptie en het aanbieden van een forum waarop argumenten uitgebreid een plek kunnen krijgen en becommentarieerd kunnen worden via het recht op antwoord.

Ook het succes van nieuwe ‘geschreven’ mediavormen op het internet (onder andere krantenwebsites, websites (burger)journalistiek, ...) met hun uitgebreide archivering tonen het blijvend belang van het geschreven woord aan.

In het verleden werden de afspraken over steun aan de geschreven pers neergelegd in een protocol tussen de Vlaamse Regering en de Vlaamse geschreven perssector. Het laatste protocol met de geschreven perssector dateert van 2008. Daarin lag de nadruk op opleidingsprojecten en kwaliteitsvolle buitenlandberichtgeving. In het kader van dit protocol werd de steun toegekend via vier koepelverenigingen: de Vlaamse Dagbladpers, The PPress, de Unie van de Periodieke Pers en de Vereniging van Uitgevers van de Katholieke Periodieke Pers.

In juni 2010 heb ik dit protocol met de geschreven perssector opgezegd. Ik heb aan de vier koepelverenigingen en aan de Vlaamse Vereniging voor Journalisten en andere stakeholders gevraagd mij input te bezorgen over hun visie op de toekomstige steun aan de (geschreven) pers.

Eind 2010 werd voor het laatst steun toegekend op basis van de principes van het protocol 2008, en dit voor een bedrag van 999.405,87 euro. Deze projecten lopen nog tot november 2011.

Het komende jaar is er opnieuw een bedrag van 1 miljoen euro ingeschreven in de begroting die ik, in samenspraak met de sector, verder wil inzetten op naschoolse opleiding van mensen die professioneel actief zijn in de media. Ik wil met hen bekijken hoe we tot een nieuw model kunnen komen dat het levenslang leren in de sector efficiënt ondersteunt.

1.1.3 Reflectie over opleidingen en levenslang leren

De resultaten van het onderzoek naar de journalistieke opleidingen in Vlaanderen werden voorgesteld aan de vertegenwoordigers van de verschillende journalistieke opleidingen in Vlaanderen en zullen dit najaar ook nog worden voorgesteld aan de uitgeefkoepels die totnogtoe via het mediabeleid middelen kregen om in naschoolse opleiding te voorzien.

Dit onderzoek naar de journalistieke opleidingen in Vlaanderen had tot doel na te gaan welke opleidingen er worden aangeboden door hogescholen en universiteiten of buitenschools, en welke opleidingen de mediabedrijven zelf aan hun redactiekorps aanbieden. Het onderzoek moest meer inzicht geven in hoe de bestaande opleidingen en de noden van de uitgevers al dan niet op elkaar afgestemd zijn. Ik wil bewerkstelligen dat het opleidingsaanbod dat via de middelen vanuit de mediabegroting wordt georganiseerd, maximaal tegemoet komt aan de noden die er op het terrein zijn en dat dit aanbod zo efficiënt mogelijk wordt georganiseerd.

Opleiding en permanente vorming blijven nodig om de professionele competenties up to date te houden met de snelle ontwikkelingen in de technologie en de samenleving: een multi- en crossmediale aanpak in een multiculturele samenleving.

Er blijkt ook nood te zijn aan overleg en eerlijke discussie tussen de overheid, de mediasector en het onderwijs inzake het naschoolse opleidingsaanbod dat wordt gesubsidieerd. Zoals hierboven reeds aangegeven, wil ik in samenspraak met de sector bekijken welk nieuw model deze nood kan ondersteunen.

1.1.4 Talentmanagement

In opvolging van de eerste Staten-Generaal van de Media van maart 2009, heb ik een onderzoek laten uitvoeren naar de werkomstandigheden in de journalistieke en audiovisuele sector.

Dit onderzoek had als doel een overzicht te krijgen van de stand van zaken m.b.t. de werkomstandigheden en het talentmanagement in de mediasector, meer bepaald in het journalistieke werkveld en de audiovisuele productiesector. De resultaten van deze onderzoeksopdracht moesten het vertrekpunt vormen voor verdere gesprekken binnen een rondetafel met de stakeholders.

De resultaten van het onderzoek werden in de zomer van 2011 aan de belanghebbenden uit de sector voorgesteld. Uit het onderzoek blijkt onder meer dat in globaal de arbeidsomstandigheden in de mediasector de voorbije jaren verbeterd zijn. Er heerst bijvoorbeeld minder onvrede over onregelmatige werkuren, redactionele onafhankelijkheid en dergelijke. Het is echter niet mogelijk om generaliserende uitspraken te doen, daarvoor zijn er te veel verschillen tussen de verschillende sectoren en tussen de diverse actoren per sector. De onderzoekers stellen echter ook dat deze verbetering niet betekent dat alle problemen van de baan zijn. Er moet voldoende en blijvend gewaakt worden over een aantal knelpunten zoals de werkdruk, stress, risico op burn-out, work-life balance, het statuut van de freelancers, de nood aan bijscholing, begeleiding en coaching on the job, onafhankelijkheid en deontologie.

Bij de voorstelling van de resultaten van het onderzoek bleek dat werkgevers en werknemers het eens zijn over de nood aan permanente bijscholing enerzijds en een versterking van de Raad voor de Journalistiek anderzijds. Over het opstellen van een redactiestatuut en het toekennen van perssteun, zijn de meningen dan weer zeer uiteenlopend.

Media is mensen-business. Zowel werkgevers als werknemers zullen de uitdagingen van de toekomst moeten aangaan en dit kan enkel door te investeren in de bedrijven, maar vooral in de mensen die er werken.

In een volgende fase zullen vanaf dit najaar overlegondes worden georganiseerd rond een aantal thema's zoals opleiding en initiatieven ter bevordering van het welzijn op de werkvloer. Ik wil op die manier de sector de kans geven om acties naar voren te schuiven.

De deelnemers zullen gevraagd worden om aanbevelingen op te stellen zowel voor de sector als het beleid. Het is immers duidelijk dat de sector zelf hier in eerste plaats een grote verantwoordelijkheid draagt.

Twee waarden spelen een centrale rol in de betrachting het talent in de sector optimale ontwikkelingskansen te bieden:

- De waarde van de media als sector in de samenleving en hun opdracht om publieke belangen mee te helpen verdedigen door middel van goede, eerlijke en betrouwbare informatie
- De waarde voor het individu die in de werknemer/werkgever relatie op duurzame manier kan verder bouwen aan zijn talent.

Ik zie ook een belangrijke rol voor de VRT om een voortrekkersrol te spelen in het opstellen van een sociaal charter binnen de audiovisuele sector. In de beheersovereenkomst met de VRT 2012-2016 is opgenomen dat de publieke omroep een initiatief zal nemen voor 30 juni 2012.

1.1.5 Convenanten overheidscommunicatie

Momenteel werkt de afdeling Communicatie van de Diensten van het Algemeen Regeringsbeleid (DAR) met de geschreven pers – waarvan het protocol (dd. 1 januari 2003) in juni 2010 stilzwijgend ééenzijdig opgezegd werd door de mediafederaties - verder volgens de vigerende afspraken, in afwachting van een nieuwe aanpak. Er zal daarbij ook onderzocht worden in welke mate de bestedingen inzake overheidscommunicatie kunnen gekoppeld worden aan voorwaarden omtrent talenmanagement, welzijn en diversiteit op de werkvloer en het naleven van de Code van de Raad voor de Journalistiek.

Eind 2011 zal er onder leiding van de minister-president een nieuwe aanpak voor overheidscommunicatie van de Vlaamse overheid uitgewerkt worden.

1.1.6 Steun voor onderzoeksjournalistiek

De media vandaag zijn volop in beweging en staan onder druk van technologische en economische ontwikkelingen. Ook hebben de sociale media duidelijk een directe impact op de professionele berichtgeving via de media. De race om primeurs en scoops woedt hevig. Snelheid mag echter niet primeren op accuraatheid en ondanks de stijgende druk heeft elke journalist voldoende ruimte nodig om zich te kunnen houden aan de kwaliteitsnormen en de waarden van het journalistieke métier.

Onderzoeksjournalistiek is een vorm van arbeidsintensieve journalistiek die veel financiële middelen vergt, wat vaak de struikelblok blijkt voor dergelijke projecten, zowel bij de schrijvende als de audiovisuele pers. Omdat ik groot belang hecht aan onderzoeksjournalistiek, verhoogde ik in 2011 de subsidie voor het Fonds Pascal Decroos tot 300.000 euro op jaarbasis, waarvan 60% besteed dient te worden aan werkbeurzen.

Ik blijf investeren in het Fonds Pascal Decroos voor Bijzondere Journalistiek. Het Fonds heeft de voorbije 10 jaar een belangrijke rol gespeeld om de onderzoeksjournalistiek in Vlaanderen scherp te houden en ervoor te zorgen dat journalisten kwalitatief werk kunnen verrichten dat zij zonder deze steun onmogelijk zouden kunnen realiseren.

Op de begroting 2012 heb ik opnieuw 300.000 euro vrijgemaakt voor het Fonds Pascal Decroos. In 2012 zal ik, in uitvoering van de resolutie betreffende de opwaardering van de

buitenlandberichtgeving in de Vlaamse media, specifiek aandacht vragen voor een aanzienlijk aandeel werkbeurzen buitenlandberichtgeving binnen de werking van het Fonds.

Met minstens 10 eigengemaakte televisiereportages per jaar en een plan dat onderzoeksjournalistiek moet aanmoedigen in meerdere programmaonderdelen, krijgt onderzoeksjournalistiek ook via de beheersovereenkomst VRT 2012-2016 een structurele plaats binnen VRT Nieuws.

1.1.7 Pluralisme en pluriformiteit in de media

Journalistieke projecten

Vorig jaar werden een aantal initiatieven ondersteund die complementair zijn aan de klassieke media. Op die manier doen zij de pluriformiteit van het gehele media-aanbod toenemen.

De journalistieke website Apache.be werkte in 2010 het project “Mediawijsheid in de praktijk” uit met als doel op basis van de actualiteit via webartikels duiding te geven bij de werking van media en journalistiek.

Het jongerenpersagentschap StampMedia startte in 2010 een tweede redactie op. Dit project geeft jongeren een stem in het medialandschap en in het berichtgevingproces in het bijzonder. De vzw geeft kansen aan jongeren uit alle lagen van de bevolking en scoort hoog wat betreft diversiteit.

Het komende beleidsjaar worden er opnieuw middelen vrijgemaakt om projecten te ondersteunen die het pluralisme en de pluriformiteit binnen de mediasector versterken.

Uitzendingen door levensbeschouwelijke verenigingen

Bij besluit van de Vlaamse Regering van 17 december 2010 werden zes levensbeschouwelijke verenigingen erkend voor het verzorgen van televisieprogramma's. Eveneens bij besluit van de Vlaamse Regering van 17 december 2010 werden voor het verzorgen van radioprogramma's zes levensbeschouwelijke verenigingen en een gezinsorganisatie erkend.

Op 8 april 2011 bepaalde de Vlaamse Regering de zendtijd en de subsidie voor de erkende verenigingen. Een belangrijk element bij deze verdeling was het feit dat een nieuwe vereniging werd erkend met ingang van 1 januari 2011. De vzw Moslim Televisie en Radio Omroep (MTRO) kan voortaan ook radio- en televisieprogramma's verzorgen op VRT.

Om tot een verdeling te komen van de zendtijd werd onder meer gebruik gemaakt van de meest recente European Value Studies (najaar 2008). In de studie werd gepeild naar de visie van de respondenten en tot welk geloof zij zichzelf rekenen. De European Values Study is een langdurig, grootschalig en grensoverschrijdend onderzoeksprogramma dat peilt naar fundamentele menselijke waarden. Het biedt inzicht in de ideeën, overtuigingen, voorkeuren, attitudes, waarden en meningen van de burgers overal in Europa.

De subsidie werd toegekend op basis van het aantal uitzendingen. In de begroting 2011 stond een bedrag van 1.457.000 euro ingeschreven voor het verzorgen van levensbeschouwelijke programma's. Van dit totale bedrag werd 1.408.800 euro toegekend voor het verzorgen van televisieprogramma's en 48.096 euro voor het verzorgen van radioprogramma's.

Hogervermelde erkenningen werden afgeleverd voor een periode van vijf jaar.

1.1.8 Leesbevordering

Kranten in de Klas (KIK) is een leesbevorderingsproject dat van start ging tijdens het schooljaar 2003-2004. Het lezen van kranten bevorderen en op die manier bijdragen tot het vormen van kritisch geïnformeerde jongeren en burgers, was van meet af aan de doelstelling van dit project. Scholieren uit het secundair onderwijs kunnen op die manier kennismaken met de Vlaamse dagbladen als informatiebron. Het project brengt letterlijk de krant in de klas en biedt scholieren gratis krantenpakketten. Ter ondersteuning van de leerkrachten is er ook een website en educatief materiaal die heel wat bijkomende informatie omvat.

Sinds het schooljaar 2006-2007 is de actie uitgebreid naar nieuwe specifieke doelgroepen zoals studenten uit Gemeenschapsinstellingen voor bijzondere jeugdbijstand, het tweedekansonderwijs, de inburgeringstrajecten enz.

Ook volwassenen die in de Vlaamse Centra voor Basiseducatie taallessen Nederlands volgen, kunnen via KIK kennismaken met het Vlaamse krantenlandschap en de actualiteit. Voor mensen die zich in onze Vlaamse samenleving willen integreren, vormen kranten een ideaal instrument, zowel om de taal beter onder de knie te krijgen, als om onze samenleving beter te leren kennen.

In uitbreiding van de primaire doelstelling, namelijk leesbevordering, werkt het project ook aan het stimuleren van mediavaardigheden en mediawijsheid:

- leerlingen maken kennis met het hele aanbod van betalende Nederlandstalige kranten
- leerlingen leren kritisch omgaan met media en informatie
- leerlingen leren zelf media produceren

Op de begroting 2011 werd een bedrag van 1.240.000 euro uitgetrokken voor het project Kranten in de Klas.

De voorbije jaren werd extern onderzoek uitgevoerd naar de effecten van het project Kranten in de Klas. Het onderzoek tijdens het schooljaar 2009-2010 werd uitgevoerd door de Vrije Universiteit Brussel. De onderzoekers besteedden bijzondere aandacht aan de opdrachtenbundels en gingen ook na op welke manier het project omgaat met mediawijsheid.

Aan de projectleiders van Kranten in de Klas werd gevraagd het voorstel voor het schooljaar 2011-2012 beter af te stemmen op de aanbevelingen die de onderzoekers n.a.v. het laatste begeleidende onderzoek hebben geformuleerd.

De belangrijkste vernieuwde aandachtspunten in het dossier voor het schooljaar 2011-2012 zijn:

- Het lesmateriaal op maat en flexibel ter beschikking stellen van leerkrachten en leerlingen: er zal niet langer worden gewerkt met de papieren bundels Flits en Blits, maar via een online database zullen printklare lesbladen worden aangeboden.
- Uitbreiding met gratis krant Metro: leerkrachten hebben aangegeven deze krant mee in het pakket te willen opnemen. Via de website zal verwezen worden naar de digitale versie van Metro en zal ook in de lesopdrachten verwezen worden naar Metro en naar de verschillen met klassieke kranten.
- Verbeterde gebruikservaring: via Facebook zal het KiK-team makkelijk en direct aanspreekbaar zijn en kunnen leerkrachten hun ervaringen met elkaar delen.

Ik zal in 2012 – ter voorbereiding van het dossier voor het schooljaar 2012-2013 - extra aandacht besteden aan de evaluatie van deze maatregel in het licht van mijn beleid rond mediawijsheid.

1.1.9 Vlaamse Vereniging van Journalisten en de Raad voor de Journalistiek

De VVJ behartigt sinds jaren de belangen van de zowat 2500 Vlaamse beroepsjournalisten.

Jaarlijks kan de vereniging rekenen op een subsidie vanwege de Vlaamse Overheid voor de eigen werking, de financiering van een bijkomend journalistenpensioen en de gedeeltelijke financiering van de Raad voor de Journalistiek. In 2011 werd aan de VVJ een subsidie toegekend van 248.000 euro, waarvan 90.000 euro voor financiering van de werking van de Raad voor de Journalistiek.

In oktober 2010 stelde de Raad voor de Journalistiek een nieuwe code voor. De Code van de Raad voor Journalistiek is bedoeld als een leidraad voor de praktijk. Hij bevat in totaal 27 artikelen, en wordt aangevuld met richtlijnen die sommige artikelen concreet toelichten. De Code zal ook door de Raad voor de Journalistiek worden gebruikt om vragen en klachten te beantwoorden die bij de Raad worden ingediend.

In 2010 heeft de Raad voor de Journalistiek 47 nieuwe klachtendossiers geopend. Dat is het hoogste aantal sedert de oprichting van de Raad in 2002. Sinds de lancering van de nieuwe Code, die ruime belangstelling kreeg bij journalisten en bij het publiek, is het aantal vragen en klachten nog toegenomen.

De steun aan de VVJ zal ook in 2012 worden toegekend. De rol van deze vereniging blijft immers zeer belangrijk, bijvoorbeeld in het debat over talentmanagement binnen de sector en de naleving van de journalistieke regels. Ook het belang van de Raad voor de Journalistiek, die in 2012 tien jaar zal bestaan, blijf ik onderschrijven. Er is op de begroting 2012 opnieuw een bedrag van 248.000 euro ingeschreven.

Om het belang van de journalistieke beroepsethiek te benadrukken, heb ik, zoals hierboven vermeld, samen met mijn collega-minister van Welzijn beslist een studieopdracht uit te schrijven om na te gaan hoe slachtoffers worden bejegend in de diverse media. Voor deze studieopdracht wordt 50.000 euro uitgetrokken, gelijk te verdelen tussen de begrotingen van media en welzijn.

1.2. **Sterke Vlaamse openbare omroep**

De Vlaamse Regering kiest resoluut voor een sterke, kwaliteitsvolle openbare televisie- en radio-omroep.

Zowel in het afgelopen jaar 2010 als in het lopende jaar 2011 voert de VRT een verregaand besparingsplan uit. In 2010 werd een besparingsplan opgemaakt waarbij voorzien werd in 65 miljoen euro besparingen en een daling van het personeelsbestand afgesproken met 279 VTE's tegen eind 2011. Uiteindelijk zal dit resulteren in een uitstroom van 292,6 VTE's tegen eind 2012. In 2011 moet nog 45 miljoen euro bespaard worden, opdat de VRT-financiën structureel gezond worden en blijven. Ook zette VRT de bijsturing van haar organisatiestructuur verder, via onder meer bundeling van een aantal directies, de verkleining van het directiecollege en de aanstelling van een nieuwe HR-directeur. De verhouding en de taakverdeling tussen media en productie werd scherper gesteld en blijft het onderwerp van blijvende aandacht.

Ondanks de extra besparing slaagde de VRT er in 2010 opnieuw in haar opdracht goed te vervullen, zo blijkt ook uit het toezichtrapport van de Vlaamse Regulator voor de Media. Bijna alle performantiemaatstaven worden ruim gehaald en VRT blijft de belangrijkste radio- en televisieomroep in Vlaanderen door maandelijks ruim 97 procent van de Vlamingen te bereiken.

In 2011 werd een intens traject afgelegd ter voorbereiding van de nieuwe beheersovereenkomst met de VRT. De sectorraad Media bezorgde haar advies eind 2010 waarna de commissie Media van het

Vlaams Parlement verschillende hoorzittingen hield teneinde de stakeholders uit de brede mediasector te horen. Ook ikzelf startte een intensieve dialoog op na de publicatie van mijn visienota over de toekomst van de openbare omroep. Op een publieksdag in het voorjaar 2011 sprak ik met jongeren en senioren om ook hun inbreng meer in de diepte te kunnen vernemen.

Op 15 juli 2011 bereikten de Vlaamse Regering en de VRT een akkoord over de nieuwe beheersovereenkomst 2012-2016. Deze beheersovereenkomst voorziet in een verhoging van de basisdotatie die in 2012 293,4 miljoen euro zal bedragen. De VRT zal in de toekomst meer aandacht hebben voor diversiteit op en achter het scherm; er zullen extra inspanningen worden geleverd inzake buitenlandberichtgeving, onderzoeksjournalistiek en cultuur en er komt meer aandacht voor Vlaamse producties op radio en televisie. Ketnet en Canvas zullen in de toekomst op twee aparte tv-kanalen uitgezonden worden. Op die manier zal niet alleen Ketnet een ononderbroken kwaliteitsvol kinderaanbod brengen, maar krijgt ook Canvas meer ruimte voor een verdiepend informatie- en culturaanbod. De jongeren krijgen op hun beurt via een jongerenplatform een onderscheidend aanbod op hun maat. Er zal ook onderzocht worden of men beter kan inspelen op de mediabehoefte van de buitenlandse expatgemeenschap in Vlaanderen.

In 2012 begint de VRT met het realiseren van de strategische en operationele doelstellingen uit haar nieuwe beheersovereenkomst. Op basis van die nieuwe beheersovereenkomst definieert de VRT zes strategische doelstellingen. Deze zes krachtlijnen, zoals bepaald door de beheersovereenkomst 2012-2016, zijn (i) aandacht voor alle Vlamingen, (ii) publieke meerwaarde en kwaliteit (iii) open en transparant karakter, (iv) samenwerken, (v) creativiteit en efficiëntie en (vi) innovatie.

1.2.1 Aandacht voor alle Vlamingen

Eén van de belangrijkste bestaansredenen voor de publieke omroep is dat deze van en voor iedereen is, zonder onderscheid naar geslacht, leeftijd of achtergrond. De VRT moet in eerste instantie door de combinatie van verschillende radio- en televisienetten en websites een aanbod ontwikkelen dat rekening houdt met de eigenheid van verschillende gebruikersgroepen. Het is daarbij echter niet de bedoeling groepen te binden aan een net, maar wel om deze met elkaar in contact te laten treden op een brede waaier van generalistische netten.

De VRT moet dan ook nog meer dan vroeger de omroep zijn van alle Vlamingen en gaat op alle terreinen voor een zo hoog mogelijke diversiteit: in het personeelsbestand, op het scherm, in haar kijkers en luisteraars. Iedereen moet zich (ook letterlijk) kunnen herkennen in de publieke omroep. Om deze ambitieuze doelstelling te bereiken kiest de VRT voor een geïntegreerd diversiteitsbeleid dat op alle niveaus van de organisatie ingang moet vinden. De stuurgroep diversiteit van de VRT zal jaarlijks actieplannen rond diversiteit inzake aanbod, bereik en personeel formuleren en opvolgen. In september 2011 werd het actieplan voor 2012 opgesteld.

Voor een aantal groepen worden bovendien in 2012 extra initiatieven ontwikkeld:

- Kinderen: door het verschuiven van het Ketnet-aanbod naar het nieuwe, derde kanaal, zullen kinderen voortaan zonder onderbreking kunnen genieten van de veilige multimediale omgeving die de VRT hen aanbiedt: het derde kanaal zal in de loop van 2012 van start gaan.
- Jongeren: voor de jongeren wordt gewerkt aan de verdere profilering van MNM als instapradio voor jongeren en wordt een jongerenaanbod ontwikkeld dat op termijn kan verhuizen naar het derde televisiekanaal na 20 uur. Het jongerenaanbod wordt evolutief ontwikkeld in functie van continue evaluatie: vanaf september 2012 brengt VRT minstens één Vlaams programma per week dat specifiek inspeelt op de wereld van de jongeren. De VRT dient ook actief de dialoog aan te gaan met jongeren en jongerenorganisaties met het oog op een grotere instroom, inbreng, interactiviteit en inventiviteit m.b.t. het generalistische en specifieke aanbod voor jongeren op TV, radio en online. Dit overleg moet ook bijdragen tot een grotere kennis bij de VRT over jongerencultuur en tot een genuanceerde beeldvorming over jongeren.

- Nieuwe Vlamingen: de VRT wil meer aansluiting zoeken met de doelgroep van nieuwe Vlamingen door enerzijds een beter beeld te krijgen van de mediabehoefte van deze groep en door anderzijds te werken aan een betere vertegenwoordiging en correctere beeldvorming van deze groep op en achter het scherm: in 2012 wordt het bereik van de VRT bij nieuwe Vlamingen onderzocht en worden de eerste actieplannen ter zake uitgevoerd (o.a. meer allochtone experts in de nieuwsuitzendingen, rekrutering van allochtone journalisten, ankerpersonen, enz...).
- Mensen met een auditieve en/of visuele beperking: de VRT doet extra inspanningen om haar aanbod toegankelijker te maken door de ondertiteling van tv-programma's op te drijven en ook gebarentaal en audiobeschrijving in te voeren. In de loop van 2012 zal het hele aanbod van de nieuwsdienst voorzien worden van ondertitelinformatie ten behoeve van blinden en slechtzienden. Bovendien wordt ook de audiobeschrijving van het laatste seizoen van Witse in het vooruitzicht gesteld. Tot slot zullen ook het journaal van 19 uur en het Ketnet-journaal via het open internet met Vlaamse Gebarentaal aangeboden worden en zal het weekoverzicht van het Ketnet-journaal via TV met Vlaamse Gebarentaal worden aangeboden voor einde 2012.
- Buitenlandse expatgemeenschap in Vlaanderen: een ruimer deel van het VRT-aanbod zal voor expats toegankelijk worden gemaakt door dit in het Engels te vertalen en/of te ondertitelen: in 2012 wordt onderzocht of op het derde kanaal een aanbod ontwikkeld kan worden voor expats.

Conform de nieuwe beheersovereenkomst zal het volledige televisieaanbod van de VRT jaarlijks onderzocht worden op diversiteit. In september 2011 zijn de resultaten van de meest recente meting bekendgemaakt en een volgende meting is gepland voor de periode oktober-november 2012.

1.2.2 Publieke meerwaarde en kwaliteit

Als publieke omroep van de Vlaamse Gemeenschap is de VRT verplicht om maatschappelijke meerwaarde te realiseren in alles wat ze doet. De VRT wil de komende jaren haar maatschappelijke meerwaarde nog meer benadrukken en zichtbaarder maken en doet dat door (i) het versterken van het aanbod dat de VRT het meest onderscheidt van andere omroepen, met name nieuws, cultuur en educatie en (ii) het beter opvolgen van kwaliteit en deontologie, met daarbij bijzondere aandacht voor nieuws en informatie.

a. Versterken van het onderscheidend aanbod

De brede invulling van de opdracht van de VRT blijft onverkort gelden. De VRT brengt dus ook in de volgende jaren een ruim aanbod aan nieuws, cultuur, educatie, sport en ontspanning. Om haar maatschappelijke meerwaarde te verhogen, zal de VRT vooral het aanbod waarmee ze zich binnen het Vlaamse medialandschap het meest onderscheidt, een extra impuls geven zonder daarbij afbreuk te doen aan de brede invulling van de omroepopdracht en de kwaliteit. Met name, maar niet alleen, inzake nieuws en informatie, cultuur en educatie worden nieuwe initiatieven en een sterker aanbod voorzien.

In 2012 zal de versterking van het onderscheidend aanbod al zichtbaar zijn op volgende punten:

- Nieuws: extra inspanningen inzake duiding, buitenlandberichtgeving en onderzoeksjournalistiek.
- Cultuur: verdere uitbouw van cobra.be als dé cultuurwebsite in Vlaanderen met een extra, crossmediaal aanbod dat ook op radio en televisie hoor- en zichtbaar zal zijn; versterking van het cultuuraanbod op Canvas; invoeren respectievelijk verhogen van de quota rond Nederlandstalige muziekproducties op radio en Vlaamse (co)producties op televisie.
- Educatie: een versterking van het educatief aanbod door een nieuw thema – mediawijsheid – op de agenda te plaatsen, waarrond verschillende initiatieven worden ontwikkeld die op alle platformen aanwezig zullen zijn.

- Sport: extra aandacht voor kleinere sporten, VRT blijft de duiding verzorgen bij het Belgisch voetbal (maandagavondmagazine) en grote internationale evenementen als de Olympische Spelen en het EK Voetbal uitzenden.

b. Kwaliteit en deontologie

Kwaliteit blijft één van de belangrijkste pijlers van de openbare omroep. Deze kwaliteit vertaalt zich in vier dimensies:

- publieke kwaliteit: vervullen van de maatschappelijke opdracht
- functionele kwaliteit: voldoen aan de behoeften van de mediagebruiker
- ethische kwaliteit: voldoen aan ethische normen
- operationele kwaliteit: professioneel en efficiënt werken

Waar vandaag een degelijke en geïntegreerde opvolging en rapportering over de resultaten die de VRT behaalt op de vier kwaliteitsdimensies nog ontbreekt, moet dit operationeel zijn tegen eind 2012, met rapportering op basis van duidelijke indicatoren als parameters, waarbij niet alleen interne, maar ook externe rapportering naar politiek en samenleving belangrijk zijn.

Hoewel de VRT op het gebied van ethiek en deontologie in het verleden reeds inspanningen gedaan heeft via de deontologische code voor journalisten en het programmacharter voor programmamakers, zal in de toekomst ook de kwaliteit van de nieuws- en informatieprogramma's worden geëvalueerd met daarbij bijzondere aandacht voor de journalistieke deontologie waarbij – indien nodig – de deontologische code kan worden aangevuld en/of geactualiseerd.

Bovendien zal de VRT een duidelijkere grens trekken tussen commerciële en redactionele activiteiten door onder meer de regels inzake financiële product placement te verduidelijken.

De VRT zet diverse instrumenten in – waaronder de klachtenbehandeling – om de verwachtingen van de mediagebruiker beter te kennen en hiermee rekening te houden in functie van haar kwaliteitsontwikkeling en -aanbod.

1.2.3 Open en transparant karakter

Als overheidsorganisatie moet de VRT de grootst mogelijke transparantie geven aan de Vlaamse Gemeenschap over haar werking en financiering. Het jaarverslag 2010 gaf wat dat betreft al de richting aan. De VRT zal voortaan ook meer openheid geven over haar financiële inkomsten en de besteding van haar middelen en zal ook vaker en transparanter rapporteren over een aantal belangrijke aspecten van haar maatschappelijke meerwaarde, zoals kwaliteit en diversiteit.

Ook worden in de toekomst geen exclusieve overeenkomsten meer afgesloten, maar zal de VRT werken met open briefings. In haar relatie met derden gaat de VRT uit van het principe van non-discriminatie. Ook met deze groepen zal de VRT transparant communiceren en openheid geven over thema's zoals rechtenverdeling of commerciële communicatie. VRT zal bovendien in 2012 het initiatief nemen om te komen tot een sociaal charter binnen de audiovisuele sector en tot afspraken die oneerlijke concurrentie moeten vermijden.

1.2.4 Samenwerken

De VRT moet op een constructieve manier samenwerken met publieke en private partners, binnen en buiten de mediasector. Om de samenwerking met partners een extra impuls te geven, wordt een geïntegreerde strategie uitgewerkt van belanghebbendenbeheer. Prioritair worden partnerschappen aangegaan met actoren uit het culturele en onderwijs- en onderzoeksveld, onder meer over het ter

beschikking stellen van audiovisueel materiaal. Maar ook met actoren uit de sportsector, mediasector of minderhedensector wordt nauwer samengewerkt.

Daarnaast zal de VRT ook voluit meewerken aan overheidsinitiatieven zoals het Media Innovatiecentrum (MIC) en het Vlaams Instituut voor Archivering en ontsluiting van het Audiovisueel Erfgoed (VIAA).

1.2.5 Creativiteit en efficiëntie

VRT moet blijven investeren in talent, zowel binnen als buiten de eigen organisatie. Zij moet bijdragen tot een sterke Vlaamse audiovisuele productiesector. Hoewel de belangrijkste slots intern geproduceerd worden, zal de VRT minstens 25 procent van haar productiebudget voor televisie aan externe productiehuisen besteden.

VRT werkt bovendien verder aan het financieel gezond maken van de publieke omroep en voert daartoe het besparingsplan verder uit.

Vóór 30 juni 2012 zal de Vlaamse Regering bovendien een beslissing nemen over de huisvesting van de VRT. De VRT zal in januari 2012 hieromtrent een studie voorleggen waarin verschillende opties in detail worden onderzocht.

1.2.6 Toegankelijk aanbod gekoppeld aan innovatie

De VRT wil de mediagebruiker nog beter bedienen, het comfort van de mediagebruiker verhogen en de beleving van het aanbod te versterken door dit beter te omkaderen met interactieve toepassingen en het gebruik van sociale netwerken:

- Om tegemoet te komen aan de tendens in de richting van meer uitgesteld kijken, wil de VRT haar televisieaanbod voortaan niet alleen aanbieden op het moment van uitzenden zelf, maar ook na uitzending. De VRT werkt daarvoor samen met de sector (distributeurs, andere omroepen) om na te gaan hoe deze extra dienst het best kan worden aangeboden.
- Het bestaande radio- en televisieaanbod zal ook via andere kanalen toegankelijk worden. VRT kan immers een televisieaanbod op aanvraag verzorgen. Voor zover de VRT over de rechten beschikt, wordt een selectie van informatieve, culturele, educatieve en sportprogramma's tot 6 maanden na uitzending gratis online aangeboden.
- De VRT zal haar aanbod beter omkaderen met interactieve toepassingen. De gebruiker zal daardoor meer mogelijkheden krijgen om het VRT-aanbod te delen, te becommentariëren en te evalueren, onder meer via sociale netwerken.

Los van deze specifieke toepassingen blijft de VRT verder inzetten op onderzoek en innovatie in samenwerking met derden (o.m. via het IBBT, IWT, MIC). De innovatieopdracht van de VRT (fundamenteel, lange termijn) is complementair aan de opdracht van het MIC (close to market, korte termijn). De kennis en expertise van de VRT ter zake worden ten dienste gesteld van zowel de interne werking als aan externe actoren.

1.3. **Sterke Vlaamse audiovisuele productiesector**

In het afgelopen beleidsjaar werd de beheersovereenkomst met het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF) voor het Mediafonds voorbereid en goedgekeurd door de Vlaamse Regering. De tekst werd getekend op 2 mei 2011. Deze beheersovereenkomst voorziet in financiering van 4 miljoen euro die diverse en kwalitatieve Vlaamse tv-producties dient te stimuleren.

Vlaanderen is een creatieve en dynamische regio. Investeren in onze Vlaamse cultuur en dus ook in kwaliteitsvolle fictie-, animatie- en documentairereeksen draagt in belangrijke mate bij tot de verdere ontwikkeling van die creativiteit en economische leefbaarheid van de Vlaamse creatieve sectoren. Het Mediafonds dient er voor te zorgen dat er meer waardevolle tv-producties gemaakt worden en dat deze aan zoveel mogelijk Vlaamse televisiekijkers worden aangeboden. Daarnaast moet het Mediafonds ook bijdragen tot een grotere continuïteit en stabiliteit van de Vlaamse productiehuisen.

Om te kunnen genieten van de steun van het Mediafonds dient voldaan te worden aan een aantal voorwaarden. Zo is het Mediafonds bestemd voor producties die niet behoren tot het doorsnee aanbod van de zenders. Het zijn projecten die niet of moeizaam tot stand komen binnen de huidige middelen van de omroepen. Met kwalitatieve Vlaamse omroepproducties wordt in deze context bedoeld: producties in reeksvorm met een hoogwaardig artistiek gehalte, overwegend van Vlaamse origine en met een hoog potentieel bereik. Het 'hoogwaardig artistiek gehalte' hangt samen met, onder andere, de kwaliteit en de originaliteit van het ingediende plan. Daarnaast dient een Vlaamse tv-omroep steeds partner te zijn in het project, op basis hiervan wordt het plafond bepaald dat het Mediafonds in ontwikkelings- en productiefase kan financieren. Een afzonderlijke beoordelingscommissie selecteert de ingediende projecten.

De steun van het Mediafonds werd aangemeld bij de Europese Commissie. Deze onderzoekt of de financiering van het Mediafonds als staatssteun dient behandeld te worden. Uitspraak hierover wordt verwacht in het laatste kwartaal van 2011. Indien het Mediafonds de goedkeuring krijgt van de Europese Commissie, zal onmiddellijk gestart worden met de toekenning van de middelen aan de geselecteerde projecten.

Ook de VRT draagt bij tot een sterke Vlaamse audiovisuele productiesector. Dit staat nu ook expliciet in de beheersovereenkomst die in werking treedt vanaf 2012. De VRT mag niet langer exclusiviteitscontracten afsluiten met productiehuisen, preferentiële partnerships zijn wel toegestaan. Daarnaast wordt minstens 25% van het televisieproductiebudget uitbesteed aan externe productiehuisen. De VRT ondersteunt de Vlaamse media-industrie dan ook op verschillende manieren:

- via rechtstreekse productiebestellingen bij onafhankelijke productiehuisen;
- via coproducties;
- via bestellingen bij facilitaire bedrijven (onder andere het huren van externe studio's, het extern monteren en het inzetten van externe filmploegen);
- via de samenwerking met het Vlaams Audiovisueel Fonds.

Op de begroting 2012 is opnieuw een bedrag van 4 miljoen euro uitgetrokken voor het Mediafonds.

Daarnaast wil ik in 2012 met de distributeurs verder spreken over de operationalisering van de investeringsplicht. De investeringsplicht, zoals opgenomen in het Vlaamse Regeerakkoord, moet bijdragen aan de leefbaarheid van het Vlaamse medialandschap. Ik wil in de eerste plaats op zoek gaan naar een win-winsituatie voor de betrokken actoren. De investeringsplicht moet niet begrepen worden als een belasting voor de distributeurs, wel als een bijdrage die het Vlaams ecosysteem van de (audiovisuele) media leefbaar en dynamisch moet houden. In de loop van 2012 zal ik bekijken onder welke vorm en voorwaarden een investeringsbijdrage vanwege de distributeurs kan geoperationaliseerd worden. Daarbij zal geïnventariseerd worden welke bijdragen de distributeurs vandaag al leveren voor de audiovisuele productiesector.

1.4. Leefbare particuliere (lokale en regionale) media

1.4.1. Regionale televisie

De regionale televisieomroepen hebben als decretale opdracht om regionale informatie te brengen binnen hun zendgebied, de communicatie onder de bevolking en tussen de overheden en de bevolking

te bevorderen en bij te dragen tot de sociale en culturele ontwikkeling van de regio. Regionale omroepen hebben een maatschappelijk belang en bereiken een aantal specifieke doelgroepen.

In 2011 ontvingen de regionale televisieomroepen, zoals in 2010, in het kader van deze subsidie elk 205.100 euro (enkel RTV ontving 230.100 euro wegens hogere ondertitelingskosten van de ontdubbelde nieuwsuitzendingen in Mechelen en in de Kempen).

In 2010 gaf ik opdracht aan het onderzoeksbureau PPM om een studie naar de financiering van de Vlaamse regionale televisieomroepen en de doelmatigheid van de steunmaatregel mediabeleid uit te voeren. De resultaten van het onderzoek naar de financiering van de regionale televisie werden besproken met de regionale omroepen en ook voorgesteld aan het Vlaams Parlement.

De resultaten van de bovenvermelde onderzoeksopdracht hebben geleid tot een 'Actieplan regionale omroepen' dat enerzijds wil voorzien in een meer duurzame ondersteuning vanwege de Vlaamse overheid en anderzijds inzet op een verdere verhoging van de kwaliteit van de decretale kerntaak: het regionaal nieuws. Er wordt afgestapt van de jaarlijkse projectsubsidie aan de regionale omroepen en werk gemaakt van een meer structurele ondersteuning op basis van 5-jarige samenwerkingsovereenkomsten die in het laatste kwartaal van 2011 verder uitgewerkt zullen worden.

Het bedrag voor de jaarlijkse invulling van deze samenwerkingsovereenkomsten ligt per regionale omroep minimaal in dezelfde grootteorde als de projectsubsidies die de omroepen vandaag krijgen.

In het kader van deze samenwerkingsovereenkomsten zal elke regionale omroep ernaar moeten streven om een aantal vooropgestelde performantiemaatstaven en doelstellingen te halen. Drie belangrijke indicatoren m.b.t. de nieuwsuitzendingen worden hierbij vooropgesteld: het bereik, de waardering en de ondertiteling. Aanvullend hierop zullen in de overeenkomst ook andere doelstellingen opgenomen worden, o.a. inzake het waarborgen van redactionele onafhankelijkheid, diversiteit, etc.

Na twee jaar zal een tussentijdse evaluatie volgen en kunnen de samenwerkingsovereenkomsten worden bijgesteld.

Ik bekijk ook de mogelijkheid of er aan de opleidingsbehoeften van de regionale omroepen op een andere manier kan worden tegemoet gekomen dan via de huidige projectsubsidies.

Er bieden zich tevens nog mogelijkheden aan voor de regionale omroepen om bovenop de al genoemde middelen gebruik te maken van nieuwe instrumenten:

- In 2012 zal het MIC (Media Innovatie Centrum) operationeel worden. De regionale omroepen zullen hiervoor ook projecten kunnen indienen.
- Er is in het najaar 2011 vanuit mediabeleid ook een algemene oproep gelanceerd voor projecten die meer diversiteit in de media stimuleren. Ook de regionale omroepen kunnen hierop intekenen.

1.4.2. FM-Radio

1.4.2.1. *Opstellen en onderhouden van omroepfrequentieplannen. Coördinatie van omroepfrequenties.*

Op 14, 22 en 24 december 2010 en op 24 maart 2011 publiceerde de Franse Gemeenschap in het Belgisch Staatsblad een aantal besluiten tot vaststelling van (nieuwe) technische karakteristieken van in totaal veertien (Franstalige) frequenties te Brussel. Alhoewel dit geen nieuwe frequenties zijn, is het gepubliceerde effectief uitgestraalde vermogen (en dus ook het storingspotentieel) in de richting van Vlaanderen voor elk van deze frequenties aanzienlijk groter dan ooit goedgekeurd werd.

De publicaties door de Franse Gemeenschap gebeurden zonder overleg met of kennisgeving aan de Vlaamse Gemeenschap.

Op 16 december 2010 en op 19 april 2011 publiceerde de Franse Gemeenschap in het Belgisch Staatsblad een aantal besluiten m.b.t. hun FM-frequentierooster, een oproep voor kandidaten voor de FM-frequenties en een lijst van FM-frequenties die mogelijk toegewezen kunnen worden.

Tegen al deze door de Franse Gemeenschap gepubliceerde besluiten werd door de Vlaamse Gemeenschap een procedure opgestart bij de Raad van State.

In de periode juni 2010 – juni 2011 verschenen er een aantal ontwerpbeslissingen op de website van de Franstalige CSA met nieuwe technische karakteristieken voor Franstalige radiozenders. Deze publicaties gebeurden ook zonder voorafgaand overleg met de Vlaamse Gemeenschap. Tijdens de openbare raadpleging van de CSA i.v.m. die ontwerpbeslissingen protesteerde mijn administratie principieel tegen deze ontwerpbeslissingen. Ik richtte in dit verband tevens een schrijven aan de Franstalige minister van audiovisuele zaken.

De CSA nam ondertussen op 10 februari 2011 en op 23 juni 2011 definitieve beslissingen over respectievelijk zes en negen Franstalige FM-frequenties. In die definitieve beslissingen stelt de CSA dat er voldoende garanties geboden worden om aan de opmerkingen van de Vlaamse Gemeenschap tegemoet te komen, zonder dat er echter iets gewijzigd wordt aan de ontwerpbeslissingen waartegen de Vlaamse Gemeenschap bezwaar had ingediend. Tegen deze definitieve beslissingen van de CSA werden dan ook door de Vlaamse Gemeenschap juridische procedures voor de Raad van State opgestart.

In het voorjaar 2011 had ik een persoonlijk overleg met minister Laanan van de Franse Gemeenschap en heb ik deze problematiek bij haar aangekaart. In het najaar 2011 vond opnieuw een gesprek plaats met de Franse Gemeenschap. Het resultaat hiervan is dat de Vlaamse radio-omroeporganisaties bevraagd zullen worden naar feitelijke storingen door uitzendingen van radiozenders die onder de bevoegdheid van de Franse Gemeenschap vallen. Door het opsporen van de concrete problemen die Vlaamse radio-omroeporganisaties verhinderen om ongestoord uit te zenden, tracht ik de impasse waarin dit dossier zich bevindt te doorbreken. Het is de bedoeling dat deze enquête in overleg tussen de Franse en Vlaamse Gemeenschap zal plaatsvinden en ertoe bijdraagt dat de bevindingen over de reële storingen door beide partijen aanvaard zullen worden.

Dit staat uiteraard niet in de weg dat de Vlaamse Gemeenschap bij de Raad van State juridische procedures zal blijven opstarten, indien dit nodig blijkt.

1.4.2.2. Voorbereidingen om te komen tot een nieuw radiolandschap.

De erkenningen en vergunningen m.b.t. de FM-band die werden uitgereikt aan Vlaamse particuliere radio-omroeporganisaties werden verlengd tot 25 september 2016. Dit had tot gevolg dat het voorbije beleidsjaar de voorbereidingen van een nieuw radiolandschap nog niet hoog op de beleidsagenda stonden.

Ik wil in de loop van dit beleidsjaar de procedure opstarten om een grondige behoefte- en marktanalyse van de radiosector te laten uitvoeren die ons moet toelaten noodzakelijke strategische keuzes te maken voor een nieuw radiolandschap in de toekomst.

De specifieke situatie van lokale niet-commerciële radio-omroeporganisaties is het afgelopen jaar al voorwerp geweest van parlementair debat. Deze zogenaamde 'gemeenschapsradio's' kennen in de Franse Gemeenschap een apart statuut dat hen toelaat een gunstiger auteursrechtentarifief te bekomen bij de beheersvennootschappen. Ik onderzoek dit jaar of ook het Vlaamse mediadecreet een dergelijke categorie kan introduceren. Het probleem is echter complex gezien er rekening moet worden gehouden met de bestaande erkenningen tot en met 2016.

1.4.2.3. Vlaamse urban radio-omroep

In het regeerakkoord werd de doelstelling opgenomen werk te maken van een Vlaamse urban radio-omroep om jongeren in de steden te stimuleren als mediamaker en als mediaconsument.

Met de opstart door het REC Radiocentrum en het IBBT van het IWT-proeftuinproject Mediatuin wordt het mogelijk om enerzijds een brede en diepgaande peiling naar de behoefte rond een bepaald mediaproduct uit te voeren en anderzijds om dit mediaproduct te realiseren in actieve samenwerking met de beoogde doelgroep. In het kader van deze Mediatuin werd een bevraging uitgevoerd naar het algemeen mediagebruik bij een breed segment van 7219 respondenten van de Vlaamse bevolking.

Op dit moment wordt een analyse uitgevoerd op de verzamelde data, op basis waarvan een verdere segmentatie en profilering van de doelgroep wordt uitgevoerd om diepgaand kwalitatief onderzoek te kunnen garanderen. In een volgende fase worden de praktische testen rond urban radio voorbereid.

Ik vind het vooral belangrijk dat er in dit dossier wordt samengewerkt tussen de bestaande mediaspelers die ook kunnen putten uit de kennis van actoren die specifiek ervaring hebben met het bereiken van jongeren in steden. Een urban radioaanbod moet voor mij uitgaan van een maximale efficiëntie en synergie met het bestaande aanbod. Daarom heb ik in de VRT beheersovereenkomst 2012-2016 alvast opgenomen dat de VRT via haar radionetten moet samenwerken met initiatieven die zich op het vlak van 'urban radio' ontwikkelen.

1.4.3. Mediaconcentratie

Vlaanderen staat bekend om zijn hoge kwaliteit van en diversiteit aan media-aanbod. Het behoort tot de opdrachten van de algemene kamer van de VRM om de concentraties in de Vlaamse mediasector in kaart te brengen (cf. infra).

Het voorbije beleidsjaar werd gekenmerkt door een aantal overnames binnen de sector. Zo nam VMMA eind 2010 Media ad Infinitum over. Voortaan is de zender Vitaya in handen van de grootste commerciële speler in het medialandschap.

Hét grote overnamedossier in 2011 was de verkoop van de SBS-zenders VT4 en Vijftv. Deze werden overgenomen door De Vijver, de holding boven o.m. het productiehuis Woestijnvis, samen met Sanoma. Sinds de transactie zijn de aandelen van De Vijver telkens voor één derde in handen van de Belgische mediagroep Corelio, Wouter Vandenhaute en Erik Watté en Sanoma. Daarmee is De Vijver voor de volle 100 procent eigenaar van zowel Humo, DesertFishes en de zenders van SBS Belgium. Het medialandschap krijgt er door deze overname een belangrijke speler bij én VT4 en Vijftv blijven verankerd in Vlaanderen.

Het feit dat De Vijver, de moederholding van Woestijnvis, eigenaar wordt van VT4 en Vijftv, heeft een belangrijke impact op de relatie tussen de VRT en Woestijnvis. Eerder was al een overgangsjaar afgesproken waarin de bekende Woestijnvisprogramma's en de populaire Woestijnvisgezichten nog op de VRT te zien zullen zijn tot midden 2012. In de nieuwe beheersovereenkomst met de VRT wordt alvast een verbod opgelegd voor exclusieve overeenkomsten met productiehuisen. Op deze manier wordt de diversiteit die aanwezig is in het brede medialandschap mede gestimuleerd.

Deze overname van zenders brengt ongetwijfeld een uitdaging, maar ook een opportuniteit teweeg voor alle betrokkenen. De verschuivingen in tewerkstelling van een aantal bekende en minder bekende mediafiguren tijdens het najaar 2011 zijn alvast een eerste getuige dat er heel wat aan het bewegen is in de mediasector in Vlaanderen.

De VRM stelt in het rapport "Mediaconcentratie in Vlaanderen 2010" dat de financiële relatie tussen omroepen en distributeurs complex is en weinig transparant, vermits de omroepen enerzijds auteursrechten ontvangen, en anderzijds transportkosten betalen voor de verspreiding van het signaal. Hiervoor bestaan geen algemene tarieven, en dus is de hoogte van de contractueel vastgelegde vergoedingen afhankelijk van de onderhandelingspositie van de betrokken partijen.

De Vlaamse Regulator voor de Media blijft ook in het komende beleidsjaar toezien op de concentratievorming in Vlaanderen.

In het komende beleidsjaar wil ik, op aanbeveling van de Vlaamse Regulator van de Media, verder opvolgen of de recente horizontale en verticale integraties zorgen voor enige verschraving in content. Het Steunpunt beleidsrelevant onderzoek zal daarin ook een rol kunnen opnemen.

1.5. Media als koplopers in diversiteitsbeleid

Diversiteit in de media is één van de speerpunten in mijn beleid.

Iedereen moet zich kunnen herkennen in de samenleving zoals ze vandaag is en zich erbij betrokken voelen. De media zijn cruciaal voor de democratie, vervullen een belangrijke rol in de manier waarop over de samenleving wordt bericht en zijn als het ware het venster op de wereld. De media moeten een afspiegeling zijn van de maatschappij en zorgen voor een genuanceerde beeldvorming over de verschillende groepen in de maatschappij.

Onze maatschappij is veelkleurig en veelzijdig. Toch “verkleuren” de mediabedrijven en de berichtgeving maar met mondjesmaat en de opleidingen die tewerkstelling in een professionele mediaomgeving beogen, bereiken nog onvoldoende een divers publiek.

Kwaliteit en diversiteit op de Vlaamse mediamarkt veronderstellen dat alle spelers binnen de sector bijzondere aandacht hebben voor diversiteit. Ik wil de actoren in het medialandschap stimuleren om een doeltreffend diversiteitsbeleid te ontwikkelen dat impact heeft op het vlak van programmatie, personeelsbeleid, bereik en beeldvorming. Daarom heb ik tijdens de Staten-Generaal van de Media op 6 mei 2011 aangekondigd een oproep te lanceren die financiële ondersteuning mogelijk maakt voor projecten die de diversiteit binnen de sector bevorderen.

In het najaar 2011 lanceerde ik de oproep voor projectvoorstellen ter bevordering van diversiteit binnen de mediasector. Deze oproep heeft tot doel de mediasector te stimuleren om te werken aan meer diversiteit op de werkvloer, in het aanbod en in het bereik. Diversiteit betekent behalve aandacht voor etnisch-culturele minderheden ook aandacht voor gender, seksuele identiteit, handicap, leeftijd en sociaal-economische status (armoede). Een belangrijk aspect specifiek voor de media is de beeldvorming van diverse groepen. Voor deze oproep werd ongeveer 600.000 euro uitgetrokken op de begroting 2011.

In de beheersovereenkomst VRT 2012-2016 heb ik sterk ingezet op diversiteit. De VRT zal diversiteit centraal plaatsen in haar organisatie. Iedereen moet zich in meer of mindere mate herkennen in de VRT. Er gaat expliciet aandacht naar genuanceerde, maar ook genderneutrale berichtgeving. Voor het eerst wordt het diversiteitsbeleid van de VRT de komende jaren vertaald in streefcijfers die in de beheersovereenkomst worden opgenomen. De VRT ontwikkelt jaarlijks een actieplan m.b.t. de vertegenwoordiging van specifieke doelgroepen, vertaald in streefcijfers voor de vertegenwoordiging van vrouwen (33% in het gehele intern en extern geproduceerde tv-aanbod) en van nieuwe Vlamingen (5% in het gehele intern en extern geproduceerde tv-aanbod).

Ook het personeelsbestand van de VRT zal in de lijn liggen van de Vlaamse maatschappelijke diversiteit. Tegen 2014: minstens 1,5% personen met een handicap, minstens 4% nieuwe Vlamingen, minstens 40% vrouwen en 33% procent vrouwen in het management van de VRT.

Ik vermeld in deze context ook het project ‘kwaliteitsjournalistiek en interculturaliteit’ van Trefmedia. Met dit project wou TrefMedia aandacht vragen voor interculturele journalistiek en voor kwaliteitsjournalistiek over interculturaliteit. Concreet wou men de reflectie over dit thema stimuleren bij mediaspelers en zorgen voor sensibilisering bij redacties en journalisten. Tot slot wou men ook de dialoog stimuleren tussen mediamakers en minderheden over interculturele journalistiek. De campagne ging van start op 26 oktober 2010, met de presentatie van het boek ‘De witte media, of waarom ‘allochtonen’ altijd slecht nieuws zijn’. Op 23 december 2010 heeft het Minderhedenforum samen met de VVJ de eerste interculturele persprijs uitgereikt. TrefMedia opteert in 2011 voor een

koerswijziging en wil in de nabije toekomst vooral flankerend optreden, de nieuwe initiatieven monitoren en deze toetsen aan de verwachtingen en appreciatie van de doelgroep. Met het project “Brug tussen media en minderheden” wil TrefMedia in 2011-2012 etnisch-culturele minderheden de kans bieden om op een gestructureerde manier feedback en voorstellen van goede praktijken aan te reiken aan de media.

Wat Gelijke Kansen betreft, zet ik ook het komende beleidsjaar in op de uitvoering van de 'Actieplannen 2011-2012 - Gender, Seksuele Identiteit en Toegankelijkheid' (in het kader van de toepassing van de open coördinatiemethode in het Vlaamse gelijkekansenbeleid). Ik werk mee aan het verder beter bekendmaken van de expertendatabank bij de beoogde gebruikers (journalisten, programmamakers en studenten journalistiek). Daarnaast zal het departement CJSM bestaande goede praktijken verzamelen op het gebied van genderbeeldvorming en beeldvorming rond seksuele identiteit en deze via de website communiceren.

De aandacht voor Gelijke Kansen gaf ik ook een belangrijke plek in de nieuwe beheersovereenkomst met de VRT met bepalingen die aandacht besteden aan een genuanceerde en niet-stereotiepe beeldvorming van kansengroepen in de samenleving.

1.6. Slagvaardige VRM

Op 17 december 2010 gaf de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan de nieuwe beheersovereenkomst met de Vlaamse Regulator voor de Media voor de periode 2011-2015. Daarin zijn twee strategische doelstellingen opgenomen voor de VRM die op hun beurt verder worden doorvertaald in operationele doelstellingen.

De eerste strategische doelstelling luidt: “De VRM draagt bij tot het evenwichtig functioneren van het Vlaamse omroepbestel”. Deze strategische doelstelling wordt doorvertaald in de volgende operationele doelstellingen: toezicht op de naleving van de Vlaamse omroepregelgeving, marktanalyse, uitreiken van vergunningen en klantvriendelijke dienstverlening.

De tweede strategische doelstelling voor de VRM stelt: “De VRM streeft ernaar om het kenniscentrum van het Vlaamse omroeplandschap te zijn”. Hieronder vallen drie operationele doelstellingen: rapport mediaconcentratie, rapport toezicht openbare omroep en doelgroepencommunicatie.

Daarnaast engageert de VRM zich ook om proactief mee te werken aan de acties die vervat zitten in het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding en die betrekking hebben op zijn doelstellingen. Tenslotte formuleert de overeenkomst een aantal engagementen van de VRM met betrekking tot zijn interne werking.

In de op til zijnde wijzigingen aan het mediadecreet worden enkele voorstellen opgenomen die ook een impact hebben op de werking van de Regulator. Zo wordt voorgesteld om o.m. de bevoegdheden van de kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen uit te breiden.

1.6.1. Monitoring mediaconcentratie

Om de concentratie in de audiovisuele en geschreven media te monitoren, brengt de VRM het Vlaamse medialandschap in kaart. Informatie betreffende eigendomsstructuren, financiële resultaten, publieksbereik, reclameontvangsten, en dergelijke worden op een gestructureerde manier verzameld en up-to-date gehouden in een databank die in eerste instantie voor intern gebruik bestemd is. Deze informatie laat toe om op regelmatige basis en naar aanleiding van ad hoc vragen te rapporteren. Voor de versie van het rapport 2010 werd de structuur grotendeels behouden, maar werden kaderstukken geïntegreerd om aandacht te kunnen besteden aan actuele feiten of bepaalde toelichtingen. Er werd ook extra informatie opgevraagd om te kunnen rapporteren over het mechanisme en de evolutie van de

financiële vergoedingen tussen televisieomroepen en distributeurs. De rapportage 2011 is gepland in december 2011.

1.6.2. Marktanalyse

In uitvoering van het Europees regelgevend kader voor elektronische communicatienetwerken, behoort de analyse van de geografisch relevante markt voor omroeptransmissiediensten tot het takenpakket van de VRM. In het voorjaar 2010 werden door de verschillende regulatoren in België analyses van de omroep- en breedbandmarkten aangevat. De marktanalyse en correctiemaatregelen werden in december 2010 in een ontwerp van beslissing gegoten dat ter openbare raadpleging werd voorgelegd, van 21 december 2010 tot 18 februari 2011. Zeventien actoren, waaronder zowel consumentenverenigingen als auteursverenigingen en marktspelers, hebben gereageerd op deze raadpleging. Het ontwerpbesluit werd ook voorgelegd aan de Raad voor de Mededinging.

Rekening houdend met deze bijdragen hebben de regulatoren aanpassingen aangebracht in hun ontwerpbesluiten, die op 20 mei 2011 door de Conferentie van Regulatoren voor de elektronische Communicatiesector (CRC) aan de Europese Commissie werden genotificeerd - die een aantal opmerkingen formuleerde. In juli werden dan de gewijzigde CRC-besluiten gepubliceerd.

Sinds 1 augustus werkt de VRM, binnen de haar toegekende bevoegdheden, samen met de operatoren aan wie in het Nederlandstalige taalgebied verplichtingen zijn opgelegd, om de verschillende technische en financiële voorwaarden toe te passen, op basis waarvan nieuwe spelers hun diensten aan de consument zullen kunnen aanbieden. Deze uitvoering zou in principe tegen eind oktober 2012 een feit zijn.

1.6.3. Toezicht beheersovereenkomst VRT

In het kader van het toezicht op de naleving van de beheersovereenkomst door de openbare omroep (artikel 218, §2, 9° van het mediadecreet), is in 2011 het vierde rapport van de VRM gepubliceerd. Het betreft het toezicht op de naleving van de inhoudelijke bepalingen van de beheersovereenkomst gedurende het werkingsjaar 2010.

Ter voorbereiding van het toezichtrapport 2010 werd gewerkt aan de hand van informele semesteriële rapporteringen. Deze werkwijze laat toe om de data regelmatig te analyseren en onderling te bespreken. Beiden partijen ontwikkelden eveneens een gezamenlijk kader waarin zowel de performantiemaatstaven als afgeleide performantiemaatstaven, worden besproken. Het vijfde jaarrapport over het werkingsjaar 2011 wordt momenteel voorbereid.

1.7. **Bevoegdheidsverdeling aangaande het spectrum**

In het licht van de discussies over het digitaal dividend komt het exclusieve gebruik van de 800 MHz-band (790-862 MHz, de subband) voor omroepdoeleinden Europees zwaar onder druk te staan. Deze frequentieband werd tijdens de Regionale Radiocommunicatie Conferentie in 2006 in Genève gepland voor digitale omroep.

Mijn administratie heeft op mijn verzoek het voorbije jaar een eerste advies afgeleverd over de subband vanuit diverse uitgangspunten. Er bestaat nog veel onzekerheid betreffende de concrete toepassingen die zouden worden aangeboden op mobiele breedband in de 800 MHz-band, de prijs die daarvoor zou worden aangerekend en de meerwaarde voor de consument. Ook de eventuele gevolgen voor de Vlaamse begroting van het openstellen van de 800 MHz-band voor mobiele breedbanddiensten zijn moeilijk te berekenen. Het gebruik van de 800 MHz-band voor mobiele breedband riskeert daarnaast te leiden tot een afkalving van de Vlaamse bevoegdheden in deze band.

In ieder geval is het in dit stadium nog voorbarig om sluitende conclusies te formuleren over de concrete gevolgen voor deze of gene dienst of toepassing in de 800 MHz-band.

Met de buurlanden gaan op administratief niveau onderhandelingen verder over de recuperatie van omroepfrequenties in de frequentieband 470-790 MHz voor de frequenties die verloren zouden gaan in de band 790-862 MHz. Voor Vlaanderen wordt in eerste instantie gezocht naar vervangfrequenties in de provincies West-Vlaanderen en Limburg. Er liggen heden een aantal opties voor maar het blijft een moeilijke oefening. Mijn administratie volgt dit verder op.

Zoals reeds gesteld in de vorige beleidsbrief is de exclusieve vertegenwoordiging door de federale overheid in bepaalde Europese en internationale fora over het frequentiebeleid niet ideaal. Na mijn contact met het BIPT wordt de Vlaamse Gemeenschap alvast beter op de hoogte gehouden van de documenten in het kader van het zgn. 'Radio Spectrum Committee (RSC)' en de zgn. 'Radio Spectrum Policy Group (RSPG)'. Ik heb er tevens bij het BIPT voor gepleit om de samenstelling van de huidige Belgische delegatie uit te breiden met vertegenwoordigers van de Gemeenschappen. Ik zal hierover nog contact opnemen met de toekomstige federale minister van telecomunicatie.

Op Europees niveau komt de 800Mhz-frequentieband ook ter sprake in het zgn. Radio Spectrum Beleidsprogramma (Radio Spectrum Policy Programme, RSPP). De voorliggende ontwerpen blijven 1 januari 2013 naar voren schuiven als datum om de 800 MHz-band ter beschikking te stellen voor elektronische communicatiediensten. Uitzonderingen lijken mogelijk, maar deze mogen niet de beschikbaarheid van de band voor elektronische communicatiediensten in de buurlanden beletten. Vlaanderen is er geen voorstander van dat het RSPP een dwingende datum vooropstelt voor de vrijmaking van de 800 MHz-band en wenst dat op een eventueel voorgestelde implementatiedatum een zo groot mogelijke marge zit. Vlaanderen verzet zich ook tegen een vraag naar bijkomend spectrum voor mobiele breedbanddiensten, het zogenaamde tweede digitaal dividend. Gemeenschappelijke standpunten van de drie Gemeenschappen over de voorliggende teksten van het RSPP werden eind juni 2011 bezorgd aan de federale overheid.

Momenteel liggen diverse teksten over het RSPP voor en in het najaar van 2011 starten hieromtrent gesprekken tussen de Raad, het Europees Parlement en de Europese Commissie. Mijn diensten zullen deze gesprekken nauwlettend volgen. Ook wil ik dit dossier verder afstemmen met de andere Gemeenschappen aangezien een gemeenschappelijke aanpak noodzakelijk is.

Het debat over de 800Mhz-band dient volgens mij in een ruimer kader te worden geplaatst dan louter een bevoegdheidskwestie. Immers, mobiele breedbanddiensten spelen in op een veranderende realiteit in het gebruik. De mediasector kan dus zelf gebaat zijn met dergelijke wijze van distributie. De technologie die binnen deze subband zal worden toegepast zal bovendien wellicht voornamelijk mobiele mediadiensten betreffen. Dit betekent dus eerder dat de Gemeenschappen m.i. rechtmatige eisen kunnen stellen aan de federale overheid inzake een eventueel co-beheer en/of financiële vergoeding indien de subband verplicht zal worden vrijgemaakt. Het spreekt voor zich dat ik in ieder geval de pluriformiteit van het media-aanbod wil gegarandeerd zien.

2. Toegang voor elke Vlaming tot divers, kwalitatief en innovatief media-aanbod

2.1. Mediavaardigheden via een mediawijsheidsbeleid

Het beleid inzake mediawijsheid heeft tot doel alle burgers vandaag en morgen in staat te stellen om zich bewust, kritisch en actief te kunnen bewegen in een steeds meer gemediatiseerde samenleving. Dit moet de positie van burgers in de maatschappij versterken en/of bijdragen aan hun persoonlijk welbevinden. De focus van een beleid rond mediawijsheid ligt dan ook op het verhogen van de competenties inzake mediawijsheid van burgers, waarbij deze competenties moeten worden gezien als een samenspel van kennis, vaardigheden en attitudes. Maar uiteraard is ook de beschikbaarheid van diverse en kwaliteitsvolle mediacontent belangrijk, net als de toegankelijkheid.

In 2011 werd vooral ingezet op beleidsvoorbereidend werk dat in het najaar van 2011 en in de loop van 2012 geoperationaliseerd zal worden. Samen met onderwijs werd een traject opgestart om in kaart te brengen welke acties op korte en middellange termijn wenselijk zijn.

In 2011 werden er middelen vrijgemaakt om het tweede deel van het EU Kidsonline-onderzoek te financieren. Dit Europese onderzoeksproject bestudeert de online ervaringen van kinderen en hun ouders aan de hand van te vergelijken data die in het voorjaar van 2010 in 25 landen bij kinderen tussen 6 en 16 jaar en hun ouders verzameld werden. Meer specifiek gaat het over hun internetgebruik, internetvaardigheden, en eigen inschattingen van online kansen en risico's.

Het Europese project Villa Crossmedia zal ook worden meegefinancierd. Villa Crossmedia stimuleert en faciliteert mediavorming, mediawijsheid, -participatie, -productie en -distributie en doet dit via grensoverschrijdende mediacentra en een virtueel jongerenplatform, gericht op 12- tot 25-jarigen. Het besteedt specifieke aandacht aan culturele identiteit en het mondig maken (empowerment) van jongeren op lokaal vlak. Het project bundelt goede praktijken, voert onderzoek, en betreft hierbij ook projecten van buiten het consortium in Vlaanderen, Nederland en Groot-Brittannië. Met de opdrachtnemer zijn er via subsidiecriteria afspraken gemaakt rond samenwerking en kennisdeling in Vlaanderen. Om de performantie te verhogen werd ook afgesproken dat voor de educatieve werking wordt samengewerkt met het beleidsdomein Onderwijs en Vorming.

Belangrijk om te vermelden zijn de doelstellingen mediawijsheid die in de beheersovereenkomst VRT voor 2012-2016 werden opgenomen. De focus op mediawijsheid binnen de educatieve opdracht van VRT zal o.m. resulteren in participatieve projecten met kinderen, jongeren en mensen die minder goed vertrouwd zijn met de (nieuwe) media.

In het najaar 2011 worden nog een aantal concrete stappen gezet.

Ten eerste maak ik samen met de minister van Onderwijs werk van een conceptnota 'Mediawijsheid' die ik aan de Vlaamse Regering zal voorleggen. Mediawijsheid situeert zich op het snijvlak van verschillende beleidsvelden waaronder Media en Onderwijs. Beide beleidsdomeinen zijn reeds actief in het mediawijsheidsveld en willen een krachtige impuls geven om de verschillende doelgroepen te sensibiliseren over mediawijsheid, maar ook om gezamenlijk te zoeken hoe een mediawijze aanpak (van pedagogie tot productie) beter aansluit bij de noden én interesses van kinderen, jongeren en volwassenen (al dan niet in hun rol van begeleider). In de conceptnota zullen de visie en missie, maar ook de verdere aanpak van een beleid rond mediawijsheid worden geschetst. Ook over de invulling van het kenniscentrum mediawijsheid wil ik in de conceptnota de richting uitzetten. In 2012 zullen een aantal acties worden ontplooid die voortvloeien uit de conceptnota 'Mediawijsheid'. Dit gaat eveneens over een aantal acties dat opgenomen werd in het Vlaams Jeugdbeleidsplan en die ik samen met de minister bevoegd voor Jeugd verder wil uitrollen.

Eveneens in het najaar 2011 lanceerde ik een stimuleringsregeling mediawijsheid. Actoren actief in het veld krijgen daardoor de kans om doeltreffende activiteiten te organiseren die impact hebben op het vlak van opleiding, methodieken, veilig en verantwoord mediagebruik en beeldvorming.

Kennisdeling en samenwerking worden erg belangrijk bij de uiteindelijke beoordeling van de projecten, net als hun impact op Vlaams niveau en hun inzet voor kansengroepen. Mensen in armoede genieten in kader van deze oproep en in lijn met de doelstellingen van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding, prioritaire aandacht. De oproep heeft daarnaast nog een aantal voordelen op het vlak van ‘good governance’:

- Alle actoren actief op dit terrein, krijgen de kans om hun dossier in te dienen volgens een gelijke timing met duidelijke beoordelingscriteria;
- Een flexibele en op-maat-aanpak wordt mogelijk gemaakt door zowel kortlopende projecten als projecten met een maximale duurtijd van twee jaar te ondersteunen;
- Het beleid krijgt beter inzicht in het veld mediawijsheid

Om deze projecten te ondersteunen, maakte ik 650.000 euro vrij op de begroting Media 2011.

Kennisopbouw en –deling zijn al eerder vastgestelde knelpunten. Ik vind het dan ook belangrijk om mijn beleid te laten ondersteunen door wetenschappelijk onderzoek dat ook ter beschikking kan worden gesteld aan de sector zelf. Naast het EU Kidsonline-onderzoek, waarvan de resultaten begin 2012 zullen ontsloten worden, zal ik nog twee bijkomende onderzoeksopdrachten laten uitvoeren in de loop van 2012:

- Een eerste onderzoeksopdracht heeft betrekking op de reclamewijsheid van kinderen en jongeren t.o.v. nieuwe en traditionele vormen van reclame. We leven in een maatschappij, waarin een adequate omgang met reclame een voorwaarde vormt voor een volwaardig functioneren. Een volwassene weet in grote lijnen hoe reclame op televisie werkt en kan een onderscheid maken tussen bijvoorbeeld de doelstellingen van een reclamespot en een nieuwsbericht. Kinderen beschikken vaak niet over de kennisstructuren om reclame te evalueren op haar informatiewaarde.
- Een tweede onderzoeksopdracht betreft een veldbeschrijving van de mediawijsheidssector. Mediawijsheid bestrijkt niet alleen een erg breed terrein maar situeert zich ook op het snijvlak van verschillende Vlaamse beleidsdomeinen. Daarom is het niet evident om een geactualiseerd, exhaustief beeld te krijgen van de wijze waarop het mediawijsheidsveld zich heeft ontwikkeld. Om deze nood te verhelpen wordt een kortlopend onderzoek op poten gezet inzake een veldbeschrijving van organisaties en werkingen rond mediawijsheid. Op die manier realiseert het beleid een nulmeting die zowel voor de sector als het toekomstige beleid relevante informatie moet opleveren.

Tot slot besteed ik, in kader van de uitvoering van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding, in 2012 ook extra aandacht aan mediawijsheid en mensen in armoede. Media spelen een belangrijke rol inzake de beeldvorming over armoede en mensen in armoede. Zoals wordt gesteld in het Vlaams Actieplan voor Armoedebestrijding, wordt de schuld van armoede al te vaak bij de mensen zelf gelegd, omdat men de diepere oorzaak, armoede, niet (her)kent. Deze doelgroep heeft daarnaast specifieke behoeften inzake mediawijsheid. Gebrek aan mediavaardigheden en –bewustzijn zijn immers eveneens al te vaak (extra) drempels voor mensen in armoede. Om aan deze noden tegemoet te komen wordt aan het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen de opdracht gegeven om op vier terreinen actie te ondernemen: het opzetten van een overlegplatform ‘media en armoede’; het inrichten van een vormingsaanbod rond beeldvorming over armoede voor mediamakers; het inrichten van een vormingsaanbod inzake mediawijsheid voor mensen in armoede en het bekendmaken van de expertendatabank van de Vlaamse overheid bij ervaringsdeskundigen in de armoede en bij armoedeverenigingen.

2.2. Betaalbaarheid digitale televisie

De distributeurs geven te kennen zich bewust te zijn van het groeiende consumentenbewustzijn rond digitale televisie en settopboxen.

Telenet bijvoorbeeld geeft aan dat abonnees meestal settopboxen huren, maar dat er ook een mogelijkheid bestaat om settopboxen (zonder harde schijf) te kopen. Bij Belgacom kunnen alle settopboxen gehuurd óf gekocht worden.

De sector investeert ook uitdrukkelijk in initiatieven om het energieverbruik van settopboxen terug te dringen. Intussen trad een zogenaamde *vrijwillige overeenkomst* in werking om het gebruik van energie-efficiëntere settopboxen te versnellen. Het gaat om onderlinge afspraken binnen de industrie. Alle nieuw geleverde settopboxen van bijvoorbeeld Telenet en Belgacom voldoen aan deze vrijwillige overeenkomst.

De introductie van nieuwe stand-by-modi moet er eveneens toe bijdragen dat het energiegebruik verder gereduceerd zal worden.

2.3. Ondertiteling, audiodescriptie en auditieve ondertiteling

2.3.1. Beheersovereenkomst VRT

De VRT leverde de voorbije jaren steeds meer inspanningen om het aanbod aan ondertitelde programma's uit te breiden. Door het inzetten van meer mensen (vijf extra VTE's sinds 2007) en middelen en door een verhoogde efficiëntie steeg het aantal ondertitelde programma's procentueel van 62% (eind 2007) naar 85% (eind 2010) en in absolute cijfers van 4.012 uren (in 2007) naar 5.836 uren (in 2010). Dit gebeurde binnen de huidige besparingscontext. De VRT blijft er continu naar streven om zo efficiënt mogelijk de beschikbare middelen in te zetten.

Vanaf 2012 zal de nieuw onderhandelde beheersovereenkomst 2012-2016 van kracht zijn waarin ook gepreciseerd staat dat de VRT haar aanbod toegankelijk moet maken voor personen met een auditieve/visuele beperking.

Voor blinden en slechthorenden zal via de teletekstpagina 889 gesproken ondertiteling (GO) verder toegankelijk gemaakt worden. Hiertoe levert de VRT ondertitelinformatie bij alle programma's en programmaonderdelen in een andere taal dan het Nederlands, voorlopig met uitzondering van een aantal programma's van de nieuwsdienst. Tegen eind 2012 zullen ook alle programma's van de nieuwsdienst voorzien zijn van ondertitelinformatie. Tevens zal de VRT 1 (kwaliteits)fictiereeks per jaar uitzenden die toegankelijk gemaakt zal worden via audiodescriptie (AD) en zal de VRT haar sites maximaal conform het Anysurfer-label realiseren.

Voor doven en slechthorenden zal via de teletekstpagina 888 95% van de programma's - uitgezonderd hosting, trailering en commerciële communicatie - worden ondertiteld. Daarbinnen worden de nieuws- en duidingsprogramma's 100% ondertiteld tegen eind 2014. De VRT hanteert daartoe een stappenplan met tussentijdse streefcijfers en stelt de beschikbare ondertitels ook beschikbaar op andere platformen tegen eind 2014.

Daarnaast zullen het journaal van 19u en het Ketnet-journaal via het open internet met Vlaamse Gebarentaal aangeboden worden binnen het jaar na de inwerkingtreding van de overeenkomst. Dit signaal zal ook digitaal aangeboden worden aan de distributeurs die de service ook via interactieve digitale televisie kunnen verspreiden. Het weekoverzicht van het Ketnet-journaal zal via TV met gebarentaal aangeboden worden binnen het jaar na de inwerkingtreding van de beheersovereenkomst 2012-2016.

2.3.2. Nieuwsuitzendingen Vlaamse Particuliere televisiezenders

Sinds 2006 ontvangen de 10 regionale televisieomroepen steun van de Vlaamse overheid voor de ondertiteling van de avondlus van de nieuwsuitzendingen op weekdays vanaf 20u. Ook de steunmaatregel 2011 werd inmiddels per 15 juli 2011 via een Besluit van de Vlaamse Regering

geregeld. Voor ondertiteling ontvangen de regionale televisieomroepen elk 50.000 euro, behalve RTV die 75.000 euro ontvangt omdat men hier werkt met twee ontkoppelde journaals.

De Vlaamse Regering kent de Vlaamse Media Maatschappij sinds 2007 subsidies toe voor de ondertiteling van “Het Nieuws” van 19 uur. Deze steunmaatregel werd sinds 2009 uitgebreid naar het aanbieden van een ondertitelde nieuwsuitzending van 19 uur die eveneens oproepbaar is via het iWatch-platform. Vanaf september 2010 werkte VMMA ook aan de uitbreiding naar een Webbox waarmee iemand gesproken leesmateriaal kan beluisteren. Met deze technologie wordt Het Nieuws van 19 uur van gesproken ondertiteling voorzien.

De uitbreiding naar gesproken ondertiteling is een belangrijke evolutie, maar om de toegang te garanderen aan iedere gebruiker, heb ik de VMMA nadrukkelijk gevraagd om de aangeboden gesproken ondertiteling zo snel mogelijk ook beschikbaar te stellen voor alle relevante platformen en niet enkel het door hen uitverkozen platform.

Vanaf 2012 zal voor de regionale televisieomroepen gewerkt worden met een samenwerkingsovereenkomst voor een periode van 5 jaar waarin ook aandacht zal blijven gaan naar ondertiteling.

Zoals in het verleden zijn ook op de begroting 2012 middelen voorzien voor de ondertiteling van het nieuws op landelijke particuliere televisieomroeporganisaties.

2.3.3. Uitvoering artikel 151 van het mediadecreet

In uitvoering van artikel 151 van het mediadecreet werk ik aan een meerjarenplan betreffende de toegankelijkheid van televisieprogramma's. De principes van dit meerjarenplan zullen worden hernomen in een uitvoeringsbesluit van de Vlaamse Regering. Dit besluit zal eind 2011 ter goedkeuring voorgelegd worden aan de Vlaamse Regering.

2.4. Evenementenlijst

In het najaar van 2010 heeft mijn administratie een vragenlijst opgestuurd naar dienstenverdelers, consumentenorganisaties, omroeporganisaties en de Vlaamse Regulator voor de Media over een mogelijke wijziging van de evenementenregeling. In deze bevraging werden in de eerste plaats een aantal meer juridische vragen gesteld, zoals: de interpretatie van begrippen als “kosteloze televisie”, “(digitaal) basispakket”, “belangrijk deel van de bevolking” en de voorwaarden om als evenement van aanzienlijk belang te worden beschouwd. De aangeschreven belanghebbenden konden ook opmerkingen geven op de evenementen zelf.

De beslissing van de Europese Commissie die de Belgische evenementenlijst goedkeurde werd door de FIFA aangevochten voor het Gerecht van Eerste Aanleg van de Europese Unie. Op 16 februari 2011 werd het verzoek van de FIFA door het Gerecht afgewezen. De FIFA is echter een beroepsprocedure gestart voor het Hof van Justitie tegen het arrest van het Gerecht.

Ik wacht niet op een nieuwe uitspraak van het Hof van Justitie om de evenementenregeling op een aantal punten juridisch aan te passen. Zo heeft de Vlaamse Regering op 1 juli 2011 haar principiële goedkeuring verleend aan het voorontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie. Artikel 28 van dat voorontwerp stelt voor het huidige artikel 153 te wijzigen dat gaat over de evenementenregeling en verduidelijkt het concept “een belangrijk deel van het publiek van de Vlaamse Gemeenschap”. Verder licht dit artikel ook het begrip “basispakket van een dienstenverdelers” toe. Dit voorontwerp van decreet zal gedurende het komende beleidsjaar haar parlementaire weg afleggen.

Wat de evenementenlijst zelf betreft, moeten we voor ogen houden dat de Vlaamse lijst deel uitmaakt van een Belgische evenementenlijst die maar kan worden gewijzigd na overleg met de andere Gemeenschappen en die daarna nog eens door de Europese Commissie moet worden goedgekeurd. Een zware procedure. Uit de bevraging die de administratie heeft georganiseerd, is gebleken dat de meningen hierover sterk verdeeld zijn. Ook de uitspraak van het Hof van Justitie in het beroep van de FIFA tegen het arrest van het Gerecht van 16 februari 2011 zal in overweging moeten worden genomen.

2.5. Het Beste van Vlaanderen en Nederland

BVN-TV, “het Beste van Vlaanderen en Nederland”, is een publieke televisie-omroep voor Vlamingen en Nederlanders in het buitenland. BVN biedt een programmaschema van 12 uren dat 2 keer per dag wordt herhaald en zendt zo goed als wereldwijd uit.

BVN-TV is een samenwerkingsverband tussen de Nederlandse Publieke Omroep, Radio Nederland Wereldomroep en de Vlaamse Gemeenschap (VRT). De uitzendingen van BVN zijn een selectie uit het aanbod van de Nederlandse en de Vlaamse publieke omroepen, met bijzondere aandacht voor nieuws en achtergrondinformatie.

Wereldwijd bereikt BVN ongeveer 700.000 kijkers per week. BVN wordt intensief bekeken, ruim 80% van de respondenten kijkt dagelijks, gemiddeld iets meer dan twee en een half uur.

De Vlaamse Gemeenschap participeert sinds 1999 in BVN, met de bedoeling om via satellietuitzendingen informatie te verschaffen over Vlaanderen aan Nederlandstaligen in het buitenland. In 2011 kreeg BVN hiervoor een subsidie van 1.197.000 euro.

Op 30 december 2012 loopt de huidige overeenkomst tussen de Vlaamse Regering en BVN af. Zoals bepaald in de overeenkomst, zal de samenwerking uiterlijk vóór mei 2012 worden geëvalueerd. De resultaten uit het tevredenheidsonderzoek zullen zeker een belangrijk deel uitmaken van deze evaluatie. Daarnaast zal bijzondere aandacht besteed worden aan de kwaliteit van de ontvangst.

Tot slot zullen ook de intenties van de andere participanten opgevolgd worden. Op dit moment is het nog onduidelijk op welke manier de Nederlandse deelname zal worden verdergezet. Hierover wordt begin 2012 meer duidelijkheid verwacht.

De verschillende elementen moeten er toe leiden dat een hernieuwde overeenkomst tot stand kan komen.

3. Media stimuleren als partners in een vooruitstrevende informatiemaatschappij

3.1. Divers en kwalitatief digitaal aanbod

3.1.1. Inhaalbeweging digitalisering

Vlaanderen ambieert een koppositie met betrekking tot de informatiemaatschappij. Het Vlaamse regeerakkoord stelt dat de digitalisering van ons rijke wetenschappelijke en culturele patrimonium een voorwaarde is om daaraan volwaardig deel te nemen. Digitalisering is daarbij geen doel op zich, maar een middel om een meerwaarde te creëren voor diverse domeinen (cultuur, innovatie, onderzoek, onderwijs, toerisme, media enzovoort) en uiteraard ook voor het publiek. Een horizontaal beleid voor digitalisering en een inhaalbeweging op het vlak van digitalisering, samenwerkingsverbanden en kennis zijn hiervoor uitermate belangrijk.

Op het vlak van de digitalisering, ontsluiting en bewaring van ons cultureel erfgoed werd een belangrijke stap vooruit gezet door de opmaak van het strategisch en operationeel plan voor een “Vlaams Instituut voor de archivering en ontsluiting van audiovisueel erfgoed”. In samenspraak met mijn collega’s in de Vlaamse Regering, vertrouwde ik deze opdracht toe aan de vzw de Waalse Krook. Voor de opmaak van dit plan werd in eerste instantie vertrokken van de resultaten van de onderzoeksprojecten BOM-Vlaanderen, ARCHIPEL en Vlaanderen in Beeld. Daarnaast werd er een beroep gedaan op experts uit toonaangevende instellingen uit de cultuur- en erfgoedsector en de audiovisuele sector. Ook tijdens de Staten-Generaal van de Media in mei kwam dit thema aan bod tijdens één van de parallelle sessies.

Het is erg positief dat in het voortraject naar dit strategisch en operationeel plan een breed draagvlak binnen de cultuur- en mediasector gezocht én gevonden werd inzake de taakstelling en werking van het toekomstig Vlaams archiveringsinstituut.

Het Vlaams Instituut voor de archivering en ontsluiting van audiovisueel erfgoed (VIAA) wil het digitale erfgoed van Vlaanderen toegankelijk maken en houden voor iedereen. Om dit te bereiken zal het intens moeten samenwerken met bestaande organisaties die reeds over gedigitaliseerd materiaal en expertise beschikken. In de eerste fase zal het VIAA zich focussen op de historische audiovisuele archieven van de culturele en erfgoedinstellingen en van de audiovisuele sector. Het gedigitaliseerde materiaal zal in de beginfase ontsloten worden naar onderwijs- en onderzoeksinstellingen, wetenschappelijke en openbare bibliotheken. In een latere fase zal ook de ontsluiting naar een breder publiek meegenomen worden.

In de beheersovereenkomst met de VRT 2012-2016 werden alvast voor het VRT-archief de nodige afspraken en financiering voorzien om de overgangsfase naar een eventueel archiveringsinstituut in goede banen te leiden.

Nu de contouren van het Vlaams archiveringsinstituut vorm hebben gekregen, ligt er bij de Vlaamse Regering de belangrijke opdracht deze contouren verder te verfijnen in functie van hun financiële haalbaarheid. Daarom breng ik, in samenspraak met mijn collega’s in de Vlaamse Regering, een werkgroep bij elkaar die de Vlaamse Regering input moet geven over de financiële parameters. Dit financiële kader dient ook inzicht te geven in de wenselijke juridische structuur van het archiveringsinstituut. Indien vervolgens een draagvlak binnen gans de Vlaamse Regering kan worden gevonden, zouden in het komende beleidsjaar de nodige acties kunnen ondernomen worden om tot de realisatie van de effectieve opstart van de kerntaken van het Vlaams archiveringsinstituut te komen.

Het spreekt voor zich dat het archiveringsinstituut een duurzaam beleidskader nodig heeft om zijn opdracht kwaliteitsvol te kunnen vervullen. Eenmaal werkzaam op volle kracht, zal het ook tal van opportuniteiten bieden op het vlak van educatie, participatie, nieuwe diensten, innovatie en tewerkstelling.

3.1.2. Nieuwe toepassingen

Naast onderzoek in innovatie via de reguliere kanalen van het IBBT en het IWT, lag de voorbije jaren binnen het media-innovatiebeleid de focus op het onderzoek dat via het VRT-medialab werd gerealiseerd. Dit onderzoek naar nieuwe toepassingen in de media kwam tot stand via een overeenkomst tussen de VRT, het IWT en de Vlaamse overheid. In 2011 werd de evaluatie van de O&I overeenkomst met het VRT-medialab afgerond. De resultaten hebben, samen met bijkomend onderzoek en dialoog met de sector, geleid tot een aangepast model voor innovatief mediaonderzoek in Vlaanderen.

Met de opstart van een Media Innovatie Centrum (MIC) in het komende beleidsjaar wil ik de samenwerking rond media-innovatie verruimen tot alle geïnteresseerde mediaspelers.

Het MIC moet bedrijven die willen samenwerken faciliteren door hen een inspirerende omgeving aan te bieden waar deskundigheid aanwezig is, onderzoek mogelijk wordt en proefprojecten kunnen uitgetest worden. Het MIC moet als een Vlaams medialab in staat zijn kortlopende, close to market-projecten te ondersteunen én langere termijnstrategieën te ontwikkelen.

Het MIC heeft vier centrale opdrachten:

- Het MIC ondersteunt de Vlaamse mediasector in haar strategische projecten en wil een substantiële bijdrage leveren aan het innovatiepotentieel van die sector. Het MIC fungeert als het centrale aanspreekpunt voor de sector op het vlak van media-innovatie in Vlaanderen.
- Het MIC helpt de sector bij de omzetting van innovatieve concepten en ideeën naar tastbare economische resultaten en versterkt zo de competitiviteit van de mediasector.
- Het MIC verhoogt de efficiëntie van de Vlaamse inspanningen in media-innovatie door het optimaal inzetten van de beschikbare middelen voor ‘close to market’ onderzoek in functie van de gemeenschappelijke belangen van de sector.
- Het MIC fungeert als antenne m.b.t. het fundamentele onderzoek en het basisonderzoek dat nationaal en internationaal wordt uitgevoerd. Tevens volgt het MIC ook de internationale innovaties op die relevant kunnen zijn voor de mediasector in Vlaanderen. Deze informatie wordt doorgegeven aan de mediapartners en waar nodig zet het MIC projecten op, op vraag van deze partners.

Een belangrijk element in het MIC is de programmacommissie die de sturende kracht moet zijn achter de activiteiten van het MIC. Ze speelt dan ook een belangrijke rol in het evaluatieproces van nieuwe projecten, en in de inhoudelijke opvolging van deze projecten. Ze is een toetssteen voor het succes van het MIC, en door haar samenstelling ook een belangrijk communicatie- en overleginstrument naar de brede mediasector.

De middelen worden voorzien via de innovatiebegroting; het MIC zou in het voorjaar 2012 operationeel moeten zijn.

Daarnaast behoudt de VRT in de beheersovereenkomst 2012-2016 ook een toegevoegde opdracht onderzoek & innovatie. Deze opdracht is echter toegespitst op strategisch en industrieel basisonderzoek op middellange termijn in de domeinen van de creatie, beheer, distributie en consumptie van radio- en televisieinhoud, binnen Vlaanderen en in kader van de EBU. De VRT wordt partner van het Media Innovatie Centrum en zal haar kennis en resultaten ook ter beschikking stellen aan het MIC en de andere actoren in het Vlaamse medialandschap. De VRT moet hoe dan ook een innoverende organisatie zijn die via haar innovatieopdracht een nuttige bijdrage kan leveren binnen het nieuwe Vlaamse samenwerkingsverband.

3.1.3. Stimulerend beleid met betrekking tot gaming

Eind 2010 heb ik de serious game PING (Poverty Is Not A Game) gelanceerd op een Europese conferentie. PING wil jongeren kennis laten maken met een moeilijk thema als armoede. Door de

ervaringen met PING leren jongeren minder stereotiep en wordt armoede bespreekbaar gemaakt in de klas.

In 2011 heb ik, in samenwerking met de minister bevoegd voor Onderwijs, een evaluatieonderzoek laten uitvoeren over het gebruik van deze game in het onderwijs. Deze beknopte studie heeft een aantal nuttige inzichten opgeleverd in de kansen en knelpunten bij het gebruik van serious games als leermiddel in het onderwijs.

In 2012 wil ik, opnieuw samen met mijn collega bevoegd voor Onderwijs een aantal acties opzetten die het innovatieve en educatieve potentieel van deze sector in Vlaanderen kunnen stimuleren. Over de uitwerking van deze acties zal ik ook het gesprek aangaan met de gamesector.

3.2. Uitbouw van nieuwe platformen voor digitale media

3.2.1. Uitbouw van een nieuw etherplatform voor digitale televisie

‘Norkring Belgium’ verzorgt vandaag de digitale uitzendingen in DVB-T voor de VRT via de digitale frequenties toegewezen aan de VRT. Wat de andere verworven digitale frequenties betreft, heeft Norkring reeds multiplexen uitgebouwd. Norkring heeft voor het gebruik van haar platform een samenwerkingsovereenkomst met Telenet afgesloten, en Telenet bereidt nu een commercieel aanbod voor.

In het afgelopen beleidsjaar is ook besloten om de aanbieders van etheromroepnetwerken niet langer te verplichten om ook uit te zenden in DVB-H. Gelet op het gebrek aan interesse in de DVB-H technologie werd het besluit van 17 oktober 2008 aangepast. Door de verplichting voor DVB-H op te heffen wordt flexibeler spectrumgebruik mogelijk en kan de operator het gebruik van het spectrum meer afstemmen op de technologische evolutie van de markt.

Norkring blijft actief om de verdere uitrol van haar netwerk te operationaliseren naar andere spelers in het veld – naast Telenet.

3.2.2. Digitalisering van de radiosector

De CEPT (Conférence européenne des administrations des postes et télécommunications) buigt zich over toekomstige mogelijkheden voor de digitalisering van de FM-band en de mogelijkheden voor de toekomstige aardse verdeling van radio. In dit verband keurde de CEPT een eerste rapport goed in mei 2010 en liggen er twee ontwerprapporten voor. Een eerste ontwerprapport behandelt een aantal technische parameters van kandidaatssystemen voor de digitalisering van de FM-band. Het is een bijkomend technisch rapport aan het eerste CEPT-rapport van vorig jaar over de toekomstige mogelijkheden voor de digitalisering van de FM-band. Het tweede ontwerprapport gaat dieper in op de mogelijkheden van de toekomstige aardse verdeling van audio-omroepdiensten. De definitieve versies van bovenvermelde ontwerprapporten zullen wellicht worden goedgekeurd in oktober 2011.

De Radio Spectrum Beleidsgroep (RSPG) van de Europese Commissie keurde in februari 2011 een rapport over de toekomst van radio-omroep in Europa goed. Het rapport stelt onder meer dat er een tekort is aan frequenties in de FM-band en dit in quasi alle lidstaten, waardoor verdere ontwikkeling verhinderd wordt. Op middellange of lange termijn kan dit opgelost worden door FM omroep te vervangen of aan te vullen met een digitale technologie. De digitalisering van radio was en is nog steeds een lange termijn proces. Voor de toekomst van digitale radio is dus een uitgesproken Europese strategie noodzakelijk.

In het RSPG rapport komen ook een aantal voorstellen voor. Het rapport pleit voor een gemeenschappelijke EU-strategie voor de introductie van digitale aardse radio en voor de ontwikkeling van technische methoden voor de implementatie van digitale smalbandsystemen binnen

de bestaande internationale akkoorden. Er is ook meer zekerheid nodig over digitale radio technologieën. Hiertoe kunnen Europese aanbevelingen over digitale radiotechnologieën bijdragen. Ook wordt voorgesteld dat de RSPG verder een specifieke studie over L-band (1452-1479.5 MHz) laat uitvoeren en dat de Europese Commissie band III (174-230 MHz) zou moeten aanwijzen voor de introductie van digitale aardse radio. Verder zou de RSPG studies moeten aanmoedigen over het gebruik van smalband standaarden (zoals bijvoorbeeld DRM+) in de frequentiebanden I (47-68 MHz), II (87.5-108 MHz) en III (174-230 MHz).

Tot op heden zijn er vanuit de RSPG of de Europese Commissie nog geen definitieve beslissingen genomen over digitale aardse radio. Mijn administratie volgt de verdere ontwikkelingen op.

Het REC maakt een verkennende analyse over de nieuwe technologieën en distributiewijzen voor radio in Vlaanderen. Met deze analyse wenst het REC onder meer de huidige situatie van radio in Vlaanderen in kaart te brengen en de oorzaken van de relatief moeizame introductie van nieuwe distributiewijzen in Vlaanderen af te bakenen.

De nieuwe beheersovereenkomst met de VRT stelt dat de VRT voor digitale radio via de ether de Europese trends volgt zonder extra investeringen.

Alles lijkt erop te wijzen dat het debat over de nieuwe standaard minimaal eerst op Europees niveau dient te worden uitgeklaard.

3.3. E-inclusie

3.3.1. Doelgroepgericht en beleidsdomeinoverschrijdend beleid

Waar aanvankelijk overheidsinitiatieven ter bevordering van e-inclusie vooral gericht waren op de eerste digitale kloof (toegang, bezit van een computer, instrumentele vaardigheden) verschuift de aandacht vandaag naar instrumentele, structurele en strategische vaardigheden. De omgang met de verschillende media wordt immers steeds complexer. Het onderzoek “Digitale Kloof tweede graad in Vlaanderen” van het Instituut voor Samenleving en Technologie (IST) en de SVR-studie “Mediageletterheid in een digitale wereld” geven inzicht in de actuele stand van zaken en uitdagingen aangaande de digitale kloof in Vlaanderen. De inzichten werden meegenomen in het beleidsvoorbereidende werk rond mediawijsheid.

Ondertussen worden de voorbereidingen inzake een nieuw Interfederaal plan ter bestrijding van de digitale kloof verdergezet en relevante Europese ontwikkelingen in dit kader opgevolgd.

E-inclusie wordt als een geïntegreerd onderdeel opgenomen in mijn beleid rond mediawijsheid. Zo bevat de onderzoeksopdracht inzake de nulmeting van het mediawijsheidsveld onder meer een luik betreffende de bestaande e-inclusieopleidingen in Vlaanderen. De stimuleringsregeling Mediawijsheid richt zich ook op initiatieven die strijden tegen de digitale kloof.

Mensen die in armoede leven, vormen een specifieke doelgroep in kader van een beleid rond e-inclusie. De eerder vermelde activiteiten die het ‘Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen’ zal organiseren, zetten in op de mediavaardigheden bij mensen in armoede.

3.3.2. Internettoegang

De internetverbinding is in de loop der jaren een basisbehoefte geworden. De kostprijs van deze verbinding blijft echter vaak een obstakel, zeker voor mensen met lagere inkomens. Bovendien merken we ook dat de oudere bevolking minder internettoegang heeft.

Het dossier van de universele dienstverlening en sociale tarieven voor internet wordt in overleg met de betrokken actoren (o.m. federale regering) opgevolgd. Volwaardige toegang voor mensen in armoede is daarin voor mij een belangrijk aandachtspunt zodat zij kunnen deelnemen aan de digitale samenleving (voldoende capaciteit voor sociaal, educatief en professioneel internetgebruik). Initiatieven ter bevordering van mediawijsheid kunnen ook drempelverlagend werken inzake internetgebruik.

Ik bereid in de loop van 2012 een nota voor waarin een overzicht gemaakt wordt van deze specifieke problematiek. De nota moet een overzicht bieden van de betrokken actoren, initiatieven en regelgeving en moet de mogelijke Vlaamse acties beter in kaart brengen.

Viceminister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen,
Media en Armoedebestrijding,

Ingrid Lieten

Regelgevingsagenda

	Minister	Beleidsbrief 2011-2012	Titel van het initiatief	Status van het initiatief
Initiatief 1	Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding	Media	Taalkundig en legistisch nazicht Mediadecreet	Lopend
Initiatief 2	Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding	Media	Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 oktober 1999 houdende de voorwaarden, procedure en duur van de erkenning van levensbeschouwelijke en sociaal-economische verenigingen voor het verzorgen van radio- en/of televisieprogramma's op de Vlaamse Radio- en Televisieomroep (VRT)	Afgewerkt
Initiatief 3	Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding	Media	Besluit van de Vlaamse Regering houdende vaststelling van de netwerken die voor een significant aantal eindgebruikers het belangrijkste middel zijn om omroepprogramma's te ontvangen	Afgewerkt
Initiatief 4	Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding	Media	Besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 oktober 2008 houdende de vastlegging van de pakketten van digitale frequenties die zullen worden vrijgegeven tijdens een eerste vergelijkende toets voor het verkrijgen van een vergunning voor het aanbieden van een radio- of televisieomroepnetwerk en de bijhorende zendvergunningen	Afgewerkt

Initiatief 5	Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding	Media	Omzetting richtlijnen elektronische communicatie (samengevoegd met taalkundig en legistiek nazicht mediadecreet)	Lopend
Initiatief 6	Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding	Media	Toegang tot tv-diensten voor personen met visuele of auditieve handicap (besluit)	Niet opgestart
Initiatief 7	Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding	Media	Evenementenbesluit aanpassen aan de wijzigingen in het mediadecreet	Niet opgestart
Initiatief 8	Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding	Media	Oprichting kenniscentrum mediawijdsheid	Niet opgestart
Initiatief 9	Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding	Media	Investeringsplicht dienstenverdelers	Niet opgestart
Initiatief 10	Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding	Media	Presentatie van de elektronische programmagids (besluit)	Niet opgestart
Initiatief 11	Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding	Media	Verlenging erkenning regionale televisieomroeporganisatie (RING TV)	Niet opgestart
Initiatief 12	Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding	Media	Besluit van de Vlaamse Regering houdende verlenging van de erkenning als regionale televisieomroeporganisatie van de vzw TV Kempen en Mechelen	Afgewerkt
Initiatief 13	Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding	Media	Besluit van de Vlaamse Regering houdende verlenging van de erkenning als regionale televisieomroeporganisatie van de vzw Focus televisie - Regionale televisie voor het Noorden van West-Vlaanderen	Afgewerkt
Initiatief 14	Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding	Media	Besluit van de Vlaamse Regering houdende verlenging van de erkenning als regionale televisieomroeporganisatie van de vzw Tele-Visie-Limburg	Afgewerkt
Initiatief 15	Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding	Media	Besluit van de Vlaamse Regering houdende verlenging van de erkenning als regionale televisieomroeporganisatie van de vzw Regionale Televisie Aalst - Dendermonde - Sint-Niklaas, Dagelijkse Regionale Informatie en Educatie	Afgewerkt
Initiatief 16	Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding	Media	Besluit van de Vlaamse Regering houdende verlenging van de erkenning als regionale televisieomroeporganisatie van de vzw Niet-Openbare Regionale Televisievereniging Brussel	Afgewerkt

initiatief 17	Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding	Media	Decreet houdende wijziging van het decreet van 13 juli 1994 betreffende de rustpensioenen, toegekend aan de vastbenoemde personeelsleden van de Nederlandse radio en televisie-uitzendingen in België, omroep van de Vlaamse Gemeenschap, en betreffende de overlevingspensioenen toegekend aan de rechtverkrijgenden van die personeelsleden	Lopend
	Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding	Media	Aanpassing decreet organisatie VRO-VRK	Niet opgestart
	Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding	Media	Gemeenschapsradio (decreet)	Niet opgestart
	Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding	Media	Besluit van de Vlaamse Regering betreffende het gebruik van een logo voor de aanduiding van productplaatsing	Afgewerkt
initiatief 21	Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding	Media	Ontwerp van decreet houdende instemming met het Regionaal Akkoord betreffende de planning van de aardse digitale omroepdienst in Regio 1 (delen van Regio 1 ten westen van de lengtecirkel 170° O. en ten noorden van de breedtecirkel 40° Z., met uitzondering van het grondgebied van Mongolië) en in de Islamitische Republiek Iran, over de frequentiebanden 174-230 MHz en 470-862 MHz, opgemaakt in Genève op 16 juni 2006	Niet opgestart
	Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding	Media	Voorontwerp van decreet houdende instemming met het verdrag tot oprichting van het Europees Bureau voor Radiocommunicatie, opgemaakt in 's Gravenhage op 23 juni 1993, met de akte van wijziging daarvan en met de bijlage opgemaakt in Kopenhagen op 17 december 2002.	Niet opgestart
initiatief 22				

Opvolging van regeerakkoord, beleidsnota's, resoluties en moties

1. Resoluties

1. Voorstel van resolutie van mevrouw Sabine Poleyn en de heren Wilfried Vandaele, Chokri Mahassine, Carl Decaluwe, Marc Hendrickx, Paul Delva en Philippe De Coene betreffende de opwaardering van de buitenlandberichtgeving in de Vlaamse media
877 (2010-2011) - Nr 1 voorstel van resolutie

De indieners vragen de Vlaamse Regering om maatregelen om meer aandacht voor het buitenland en voor globale wereldverhoudingen in de Vlaamse massamedia te stimuleren. Dat kan gerealiseerd worden via verschillende wegen op een duurzame en structurele manier.

Hiermee is rekening gehouden in de nieuwe beheersovereenkomst met de VRT:

- **SD17:** VRT Nieuws brengt nieuws en duiding voor alle Vlamingen en besteedt daarbij extra aandacht aan het informeren van kinderen en jongeren met een actueel en kwaliteitsvol nieuws- en informatieaanbod. VRT Nieuws besteedt bovendien een relevant gedeelte van haar aanbod aan buitenlandse en Europese berichtgeving. VRT Nieuws doet ook aan onderzoeksjournalistiek. Bij grote gebeurtenissen zal de VRT de kijker meer diepgaand informeren met extra achtergrond.
- **OD17.1:** VRT Nieuws bereikt een zo groot mogelijk en een zo gevarieerd mogelijk publiek.
 - oVRT Nieuws zal met zijn nieuwsbulletins op de diverse radiokanalen per dag 80% van de VRT-luisteraars bereiken;
 - oVRT Nieuws zal met de totaliteit van haar journaals en duidingsprogramma's op zijn televisiekanalen gemiddeld per dag 60% van de VRT-televisiekijkers bereiken;
 - oVRT Nieuws brengt een online aanbod via dredactie.be.
- **OD17.2:** VRT Nieuws heeft een specifieke, permanente en evenwichtige aandacht voor buitenlandberichtgeving en internationale duiding.
 - oVRT Nieuws maakt binnen het jaar de na inwerkingtreding van deze overeenkomst hiervoor een plan;
 - oVRT Nieuws rapporteert tweejaarlijks over de evolutie van het aandeel buitenlandberichtgeving in haar journaals;
 - oOp haar televisienetten wijdt VRT Nieuws naast buitenlands nieuws in de journaals, ook afzonderlijke programma's aan buitenlandberichtgeving.
- **OD17.3:** Diepgravende reportages en onderzoeksjournalistiek krijgen een structurele plaats binnen VRT Nieuws.
 - oVRT Nieuws maakt minstens 10 eigengemaakte televisiereportages per jaar;
 - oVRT Nieuws heeft een jaar na inwerkingtreding van deze overeenkomst een plan klaar om onderzoeksjournalistiek aan te moedigen en te implementeren, zodat onderzoeksjournalistiek in meerdere programmaonderdelen aan bod komt.

Het belang van onderzoeksjournalistiek werd eveneens vertaald in een verhoogde subsidiebijdrage aan het Fonds Pascal Decroos. De Vlaamse overheid kan zich echter niet mengen met de inhoud van de journalistieke werkstukken die met werkbeurzen van het Fonds zijn opgemaakt. Wel zorg ik in het komende beleidsjaar voor een gegarandeerde aandacht voor internationale werkbeurzen bij het Fonds Pascal Decroos.

Het “European Fund for Investigative Journalism” is een project van het Fonds Pascal Decroos.

Daarnaast steunt de Vlaamse overheid ook tweejaarlijks de Vereniging van Onderzoeksjournalisten (VVOJ). De VVOJ is een Nederlands-Vlaamse vereniging van, voor en door journalisten die onderzoeksjournalistiek stimuleren door de kennis erover wijder te verspreiden.

Tenslotte komt ook de steun voor het Elektronisch Nieuwsarchief tegemoet aan deze resolutie. Het ENA houdt zich niet alleen bezig met het archiveren, ontsluiten en annoteren van nieuwsuitzendingen op VRT en VTM, het doet zelf ook aan wetenschappelijk onderzoek over televisienieuws. In dit verband werd in het verleden reeds onderzoek gedaan inzake buitenlandberichtgeving. Het ENA kreeg in 2011 een subsidie van 90.000 euro.

2. Voorstel van resolutie van de heren Carl Decaluwe, Philippe De Coene, Wilfried Vandaele, Veli Yüksel, Chokri Mahassine, Lieven Dehandschutter en Johan Verstreken betreffende de nieuwe beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie (VRT) en de Vlaamse Gemeenschap 1154 (2010-2011) - Nr 1 voorstel van resolutie

Volgende onderdelen worden besproken in deze resolutie en kregen ook een vertaling in de beheersovereenkomst VRT 2012-2016:

- Algemene publieke opdracht VRT:
 - o Zie beheersovereenkomst luik Nieuws en Cultuur: aandacht voor informatie- en cultuurprogramma's
 - o Zie beheersovereenkomst, o.m. punt 6.1.1: VRT vervult publieke opdracht op alle relevante platformen
 - o Zie beheersovereenkomst OD28.5: VRT moet erop toezien dat er geen beïnvloeding kan zijn van commerciële belangen op de inhoud van programma's
 - o Zie beheersovereenkomst o.m. punt 6.1.3 en SD 9: Profilerings van radionetten
- Organisatie van de onderneming:
 - o Zie beheersovereenkomst o.m. SD41 en SD 33: transparantie en efficiëntie
 - o Zie beheersovereenkomst o.m. SD28 en SD 29: voorbeeldfunctie inzake talentmanagement en maatschappelijk ondernemen
 - o Zie beheersovereenkomst punt 6.1.2.4: samenwerking
- Financiering en transparantie:
 - o Zie beheersovereenkomst o.m. punt 10, 11, 12, 14, 15 en 17
- Informatieve opdracht:
 - o Zie beheersovereenkomst punt 6.1.7.1
- Culturele en educatieve opdracht:
 - o Zie beheersovereenkomst punt 6.1.8: Educatie: focus op Mediawijsheid
 - o Zie beheersovereenkomst punt 7.2: VRT-archief
 - o Zie beheersovereenkomst punt SD26: Bijdrage tot sterke audiovisuele productiesector
- Diversiteit en toegankelijkheid:
 - o Zie beheersovereenkomst o.m. SD2, SD31 en SD32: diversiteit
 - o Zie beheersovereenkomst o.m. SD9: verhoogde specifieke aandacht Vlaamse muziekproducties en Nederlandstalige muziek
 - o Zie beheersovereenkomst o.m. OD20.1: aandacht voor kleine(re) sporten
 - o Zie beheersovereenkomst o.m. SD4: toegankelijkheid
 - o Zie beheersovereenkomst OD37.3: Standaardnederlands
 - o Zie beheersovereenkomst OD5.4 en OD11.3: aanbod expats

2. Moties

1. Met redenen omklede motie van de heren Carl Decaluwe, Veli Yüksel, Philippe De Coene, John Crombez, Wilfried Vandaele en Lieven Dehandschutter tot besluit van de op 5 oktober 2010 door de heer Carl Decaluwe in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de toepassing van de aanbevelingen van het Rekenhof inzake de line extensions van de VRT

683 (2010-2011) - Nr 1 met redenen omklede motie

In deze motie werd het volgende gevraagd aan de Vlaamse Regering:

“1° de openbare omroep de opdracht te geven om de aanbevelingen uit het rapport [i.e. line extensions] van het Rekenhof onverwijld uit te voeren;

2° het Vlaams Parlement op regelmatige wijze te informeren over de voortgang van die implementatie.”

In de nieuwe beheersovereenkomst van de VRT staat volgende strategische doelstelling opgenomen:

SD41: De openbare omroep hanteert een open communicatie met de Vlaamse Regering, het Vlaams Parlement, de Raad van Bestuur, de Vlaamse Regulator voor de Media, het publiek, de vakbonden en de medewerkers.

OD41.1: De VRT geeft aan elk controleorgaan de meest ruime informatie die dat orgaan nodig heeft om zijn toezicht optimaal te kunnen uitvoeren. De leidende principes van het toezicht zijn vastgelegd in het Charter Deugdelijk Bestuur van de VRT.

- De commissaris, het Auditcomité, de Interne Audit van de Vlaamse Gemeenschap, het Rekenhof en de gemeenschapsafgevaardigde hebben toegang tot alle documenten en informatie, ook de bedrijfsgevoelige en vertrouwelijke documenten en informatie.
- De VRT past het “single audit” concept toe.